Всеукраїнська громадсько-політична і літературна газета

КРИМСЬКА СВІТЛИЦЯ

Видається у Сімферополі № 25 (76) Субота, 25 червня 1994 р. Ціна договірна

КОЛОНКА РЕДАКТОРА

ЧОМУ МИ ТОПЧЕМОСЬ НА МІСЦІ

У вирі передвиборних пристрастей кожен з кандидатів у Президенти України запевняє нас, що він знає, як вивести державу з кризи. Слухаючи ці запевнення, подумав: от лихо яке, людина знає, як вивести суспільство на шлях радикальних економічних реформ,а їй не дають.

Навіть Леонід Макарович не втримався і, лукаво посміхаючись своєму придворному кореспондентові, признався, що йому відомий рятівний рецепт.

Усі з претендентів на високу посаду запевняють нас, що у президентському кріслі сидіти не зручно, що це дуже важко і відповідально. Так чому ж, дорогі друзі, ви туди пнетесь? Якщо так важко, то відпочиньте десь у затінку біля тихої води

Бог дав Україні ще один шанс відродити свою державність, зробити усе, щоб жити по-людськи. Але, як свідчить дійсність, живемо ми не краще, а гірше.

Держава пограбувала народ, спаливши на багатті інфляції усі заощадження громадян. В жодній з країн світу не було такого грабунку. Але й державу пограбували, правда, не народ здійснив цей грабунок, а ті, кому цей народ довірив вершити справи державності

Це дійство відбулось не без відома вищих посадових осіб в державі. Візьміть тільки так звану нафтову справу Вивозили нафту на продаж з України ешелонами. Але ж хтось видавав на це ліцензії. Невже так важко дослідити, хто давав дозвіл, хто ставив свої підписи і печатки.

Здається, нафтова справа зумисне замовчується, бо якщо її по-справжньому розкрутити, то на людські очі з являться такі могутні постаті державних мужів, що ми хапатимемося за серце — **кому ми вірили!**

Нещодавно по кримському телебаченню виступила заступник прокурора з Ленінського району. Усі ми знаємо які баталії точилися довкола будівництва у Щолкіно атомної станції. Станцію закрили, але відкрили можливість красти усе, що належало цій станції — споруди, обладнання і навіть житло. Усе назване спочатку продавалося різним, в тім числі й міфічним комерційним структурам, а потім (логічне завершення!) власниками стали конкретні дійові особи, причому котрі мають родинні зв'язки з директором станції п. Танським

Правоохоронець з Ленінського району розповіла, що сигнали про серйозні порушення закону у Щолкіно направлялись у Сімферополь, але хтось у республіканській прокуратурі свідомо гальмує розглядання справи. Невже щупальці атомного спрута тягнуться аж до столиці автономної республіки? Певно, що так.

Так чому ж ми так довго тупцюємось на місці? Тому що не все ще розграбоване, не все вивезено за кордон Ось і Чорноморський флот ніяк не поділять. А в цей час мічмани офіцери обдирають кораблі вщент. Може статися так, що Україна отримає від Росії не бойові кораблі, а звичайний металобрухт

Я дуже боюсь, що цей шанс Україна прогавить завдяки «далекоглядним» «мудрим» політикам. Їм всеодно жити за кордоном, але як ми будемо дивитися внукам у очі?

Олександр КУЛИК.

АРМІЙСЬКІ БУДНІ

КОЛИ СПІВАЮТЬ СОЛДАТИ

Минулої неділі, у світлий і чистий День Святої Трійці, особовий склад механізованої бригади, що дислокується в селищі Перевальне, відчував себе по-святковому врочисто. В цей день до військових лав приймали молоде поповнення, котре, пройшовши курс молодого воїна, приймало Присягу на вірність народові України

10 годин ранку На плацу вишикувались воїни. Привертає увагу те, що вчорашні призовники вже встигли помітно призвичаїтись до нового життя. Вже й форма військова приносилася, і чоботи не муляють ноги. І обличчя молодих вояків засмаглі, очевидно, багато доводилось бути на свіжому повітрі, під відкритим небом, під палючим кримським сонцем.

Звучить голосна команда полковника Ф. Макавчука, і молоді воїни розпочинають приймати Присягу.

Чітко підходять воїни до столу, доповідають командирові, зачитують українською мовою текст Присяги, повертаються у стрій.

Мені доводилось багато бачити, як приймають воїни Присягу, але сьогодні я не можу не відзначити, що прийняття Присяги в механізованій бригаді відбувалося надзвичайно чітко і організовано. Крім того, на цьому святі було багато батьків, рідних і близьких молодих воїнів. Рідня прибула до них з багатьох областей України.

Гості здоровлять молодих бійців, дарують квіти, сувеніри. Дехто з матерів не витримує, втирає сльозу. Що ж, материнське серце особливе. Для матері син завжди лишається дитиною, рідною кровинкою, хоч він вже не маленький, мужній, вже має право зі зброєю в руках захищати наше мирне життя.

На врочистому мітингу зі словами поздоровлення до бійців звернулися начальник штабу 32-го Армійського корпусу генерал-майор В. Заболотний, заступник голови Добрівської селищної Ради Л. Локайчук, отаман Таврійсько-Запорізького козацтва В. Тамбовцев, голова Всекримської «Просвіти» О. Кулик та інші.

А за парканом військової частини лежали оповиті легким туманом пагорби, тут починалося вкрите густими лісами передгір'я. Гарні краєвиди кримської землі, яку Батьківщина довірила захищати українським хлопцям. Адже Крим — то частка України. Так є і так буде завжди.

Завершилось свято Присяги урочистим проходженням воїнів з піснями та великим концертом ансамблю пісні і танцю Прикарпатського військового округу.

Наш кор

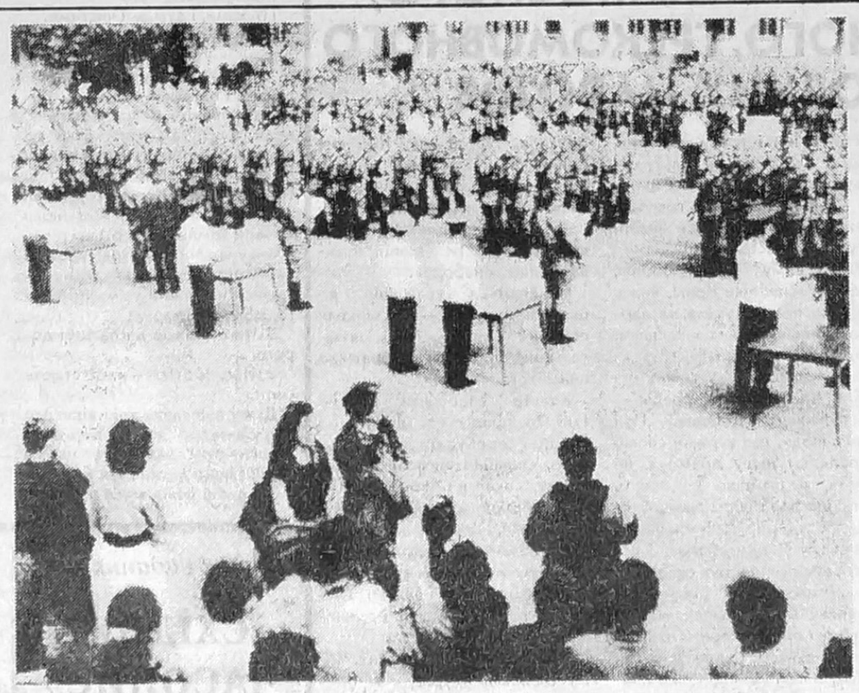

На фото: молоді воїни приймають Присягу на вірність народу України. У святковому строю. Рядового Вадима Скрипку з прийняттям Присяги поздоровляє батько. Присягу приймає рядовий Анатолій Мартищук.

Фото К. ДУДЧЕНКА.

ЕКОНОМІКА — ГОЛОВНЕ

Зустріч журналістів з кандидатом у Президенти України В. Г. БАБИЧЕМ

Саме так вважає наймолодший кандидат у Президенти України, депутат Верховної Ради Валерій Бабич Саме на цьому акцентував він на зустрічі з представниками засобів масової інформації, що відбулася минулого тижня в Кримському краєзнавчому музеї.

— Мій підхід не декларативний, — сказав Валерій Георгійович. — Будь-які економічні проблеми повинні мати конкретний результат. Треба зрозуміти господарі — ми, а не держава. Треба ліквідувати корумповані структури

Щодо України то вона повинна розвивати свою економіку шляхом науково-технічного прогресу

І це — не пусті слова. Створені В. Г Бабичем виробничі структури і нині рентабельні, про що він підтвердив під час зустрічі

Кандидату було задане питання: як він ставиться до політичних партій

— Я не думаю, що політичні партії сьогодні відіграють якусь визначальну роль. Особисто в мене хороші стосунки з усіма партіями

— Як Ви бачите зростання економіки України найближчим часом? — запитала кандидата журналістка Галина Михайленко

— Нині порушено основний закон економіки Між підприємствами було перервано виробничий зв'язок. Закон забороняв працювати з державними підприємствами Вони стали боржниками одне в одного. В 1993 році була повністю зруйнована виробнича номенклатура.

Нам треба вийти з економічної кризи, — продовжував кандидат — Це не догма, ми вирішуємо це питання.

В Україні взагалі, і Криму відчасти треба розв'язувати економічні питання. Тоді й відпадуть самі по собі питання політичні

На його думку, ще протягом семи років Україна не буде кооперуватись ні в західну, ні в будь-яку іншу економіку — до цього ще треба дорости.

В. Бабич — за введення національної валюти.

Щодо Чорноморського флоту, то, як вважає кандидат, він не потрібний ні Росії, ні Україні, бо не має належної бойової моці

Присутні на зустрічі журналісти ще раз переконалися: треба працювати, а не дискутувати.

Це ще раз треба було б запам'ятати кримським владним структурам

НАШ КОР.

З А Я В А

СІМФЕРОПОЛЬСЬКОЇ МІСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ РУХУ ЩОДО ПОЛІТИЧНОЇ СИТУАЦІЇ В КРИМУ

Нинішня політична ситуація у кримському регіоні дещо стабілізувалася У діях українського кримського керівництва все виразнішою постає погодженість. Тенденція на зміцнення територіальної цілісності Української держави стала визначальною у політичній діяльності керівництва Республіки Крим Про це свідчать неодноразові заяви кримських посадових осіб про те, що Республіка Крим — автономія у складі України і що блок «Россия» в жодному із документів не заявляв про державну самостійність Криму, а прагнув лише до економічного суверенітету у складі України.

Схвалюючи спільні документи, підписані робочими групами Верховних Рад України і Республіки Крим, вважаючи за необхідне, щоб населення Криму як складова частина народу України забезпечувалась повним обсягом громадянських прав і свобод через наявність юридичних механізмів їх реалізації, Сімферопольська міська організація Руху пропонує.

1 Верховним Радам Криму України привести у відповідність одне з одним Конституції і законодавчі акти шляхом переговорного процесу, який базуватиметься на нисхідному делегуванні компетенції і предмету ведення

2 Президенту Республіки Крим і Верховній Раді Криму визнати офіційно, що дія норм Конституції Республіки Крим від 6 травня 1992 року здійснюється у рамках правового простору України.

3 Президенту Республіки Крим і уряду Криму з метою консенсусного розгляду спірних питань та уникнення надалі Конфронтаційного стану взаємовідносин між протиборствуючими політичними організаціями Криму створити при президенті Республіки Крим і уряді Криму громадську раду політичних партій і об'єднань громадян.

Сподіваємося, що керівництво Кримської крайової організації Руху візьме до відома наші пропозиції і реалізовуватиме їх через систему ділових контактів з органами державної влади. Сімферопольська міська організація Руху підтверджує свою готовність до співробітництва з усіма демократичними організаціями, а також до консультаційних зустрічей з тими організаціями, які, прийшовши в кримський парламент, виявили політичну зрілість і реалізм, визнавши необхідність збереження і зміцнення територіальної цілісності Української держави.

Прийнято 19.06.1994 року на чергових зборах Сімферопольської міської організації Руху.

ИНТЕРВЬЮ С ПЕРСОНАМИ НОН ГРАТА,

ИЛИ КТО СОДЕРЖИТ МИЛИЦИЮ КРЫМА?

В связи с Указом Президента Украины от 18 мая 1994 года «О Главном управлении внутренних дел в Крыму Министерства внутренних дел Украины» и постановлением Верховного Совета Республики Крым, принятым в связи с этим указом, от личного состава органов внутренних дел Крыма и членов их семей поступает много вопросов. Среди них немаловажное место занимает такой: **«Кто же будет финансировать крымскую милицию и не останутся ли стражи правопорядка в сложившейся непростой ситуации без заработной платы вообще!»**

Ответить на этот, прямо скажем, больной вопрос, наш корреспондент попросил заместителя начальника Главного финансово-экономического управления МВД Украины полковника внутренней службы Семченко Федора Семеновича и заместителя начальника отдела этого управления капитана милиции Суконного Александра Николаевича.

— Сегодня некоторыми людьми члены бригады МВД Украины по оказанию помощи крымской милиции представляются едва ли не как «подрывные элементы» и «ярые националисты». Поэтому, если можно, Федор Семенович, расскажите немного о себе.

— Родился я и вырос в Башкирии, в семье, где было десять детей. Мать русская, отец — украинец. Имею высшее финансовое образование. Работая по специальности 36 лет, из которых почти четверть века — в аппарате МВД Украины, все годы прямо и непосредственно занимался и занимаюсь вопросами финансирования органов внутренних дел и пенсионного обеспечения бывших сотрудников МВД.

Мои родственники проживают в России, Украине, Казахстане, Беларуси, есть много друзей и хороших товарищей в Крыму.

Я, безусловно, за настоящую дружбу, сотрудничество и взаимопонимание между людьми всех наций и народностей, вне зависимости от того, где они проживают.

— Сейчас кое-кто говорит о финансовом прессинге со стороны МВД Украины по отношению к милиции Крыма. Так ли это?

— Это все ложь и досужие измышления отдельных незадачливых политиканов, которые не знают истинного положения дел и по-прежнему продолжают разыгрывать пресловутую «крымскую карту»

Министерство внутренних дел Украины проявляло и проявляет (особенно сейчас) постоянную заботу об органах внутренних дел Крыма, оказывает им всемерную помощь и поддержку Судите сами: за последние два года численность личного состава органов внутренних дел на полуострове увеличилась более чем на две тысячи единиц, около 600 сотрудников дорожной милиции переведены на содержание с бюджета Республики Крым на Государственный бюджет Украины.

Существенно укреплены численно подразделения милиции по борьбе с организованной преступностью, уголовного розыска, следствия и других ведущих служб.

— И все же: как практически осуществляется сегодня финансирование органов внутренних дел Крыма? Из какого конкретно источника идут деньги!

— В соответствии с Законом Украины «О милиции» финансирование 90 процентов численности личного состава органов и подразделений внутренних дел, находящихся в Крыму, осуществляется за счет Государственного бюджета Украины и лишь 10 процентов за счет бюджета Республики Крым.

После издания названного выше Указа Президента Украины и реорганизации МВД Республики Крым в Главное управление внутренних дел в Крыму финансирование несуществующего МВД Крыма Министерством внутренних дел Украины прекращено. Финансирование УВД Симферополя, Ялты, Керчи, городских и районных управлений внутренних дел Крыма осуществляется через Главное управление внутренних дел в Крыму МВД Украины.

— Как восприняли это решение генерал Кузнецов, руководство финансово-экономического управления бывшего МВД, начальники управлений и отделов внутренних дел!

— Решение это воспринято по-разному

Начальники управлений и отделов внутренних дел отнеслись к этому спокойно Для них главное — своевременно и в полном объеме получить средства от вышестоящего органа, обеспечить нормальное финансирование оперативно-служебной деятельности подразделений.

Начальник финансово-экономического управления бывшего МВД полковник Штукарь В. И. и его заместитель подполковник Авдеев Н. В. заняли нейтральную позицию, сославшись на то, что они выполняют указания «своего шефа» и будут ждать окончательного решения высших органов Украины и Республики Крым по вопросам МВД Крыма.

А вот генерал В. Е. Кузнецов сразу же усмотрел в приезде работников Главного финансово-экономического управления МВД Украины угрозу раскола милиции Крыма и категорически запретил нам обоим входить в здания бывшего МВД и общаться с его работниками.

Так с «легкой» руки Кузнецова сотрудники не только милиции Крыма, но и аппарата МВД Украины стали делиться на угодных и не угодных лично ему, объявляться в Крыму персонами нон грата.

— Как вы относитесь к такому решению Кузнецова и как вам работается в такой обстановке!

— Отнеслись, как и положено, спокойно и сдержанно. Мы убеждены, что в сложившейся ситуации пенсионер Кузнецов не столько печется об органах внутренних дел Крыма, сколько выполняет волю тех, кто посадил его в кабинет и назначил на должность министра несуществующего министерства.

Всему личному составу органов внутренних дел Крыма выплачено денежное содержание за май, финансируются расходы, связанные с охраной общественного порядка и борьбой с преступностью. Поступило и перечислено финансирование органам внутренних дел на июнь.

— И все-таки хотелось бы закончить нашу беседу на более оптимистической ноте. Что ожидается нового в обеспечении личного состава органов внутренних дел Украины!

— В соответствии с Законом Украины «О государственной службе» специалистам аппарата органов внутренних дел с 25 до 40 процентов увеличен размер надбавки за выслугу лет, установлены и выплачиваются доплаты за ранги, предоставляются другие, предусмотренные Законом льготы

С 1 января 1994 года некоторым категориям работников учреждений здравоохранения культуры и просвещения органов внутренних дел до 50 процентов повышена заработная плата.

Буквально на днях подписано постановление Кабинета министров Украины о новом порядке назначения пенсий военнослужащим, лицам начальствующего и рядового состава органов МВД, в соответствии с которым пенсионеры из числа третьей категории получат серьезные прибавки к пенсиям Назрела необходимость повышения денежного содержания военнослужащим внутренних войск, лицам начальствующего и рядового состава и стипендий курсантам учебных заведений МВД. Для усиления борьбы с преступностью подразделения МВД нуждаются в дальнейшем серьезном улучшении материально-технического обеспечения, для чего нужны значительные денежные средства.

В высших органах исполнительной власти Украины есть понимание и поддержка по этим вопросам, и мы надеемся, что они также будут решаться с учетом исполнения Государственного бюджета

Так что мы с оптимизмом смотрим на вопросы финансового обеспечения милиции Украины, в том числе, безусловно, и милиции Крыма.

Интервью провел А. ИВАЩЕНКО.

ЧИ ТЕПЕР, ЧИ В ЧЕТВЕР?

Мабуть, важко знайти зараз людину, яка, обіймаючи державну посаду або депутатське крісло, не підкреслювала б свою прихильність до реформи. Хоча й зі скрипом, але вони вже в Україні почалися. Кожний громадянин має особистий приватизаційний сертифікат в ощадбанку і може ним скористатися як завгодно.

На жаль, поза тим процесом опинилися всі кримчани, незалежно від того, є в їхніх паспортах тризуб чи ні Бо в нас ще не прийнята суто кримська програма приватизації Колишня місцева Рада Міністрів розробляла кілька таких програм, але Ю. Мєшков припинив взагалі на півострові усіляку приватизацію.

Вона в нас буде особливою, відмінною від України та, певно, і Росії. Бо ми ж постійно підкреслюємо свою винятковість. То нам банки якісь пропонували, щоб усі одержували в них прибутки від казкових південнобережних скарбів. А коли зрозуміли, що їх немає, то будемо шукати інший шлях до раївських кущів. Правда, нещодавно знову повернулися до банків. Тепер до «Інтерконбанку» фондової групи «Тинвек». А що завтра запропонують?

Минулого року оперативно склали списки кримців від малого до великого, здали їх до ощадбанку, та на тому доля наших сертифікатів і завмерла. Опісля не надійшло жодного офіційного повідомлення про те, як їх використати. Не було ніяких оголошень і про те, що в кожному відділенні ощадбанку є перелік українських підприємств, що підпадають акціонуванню. Набридливим журналістам пояснювали, що поки нічого невідомо, немає додаткових вказівок

Але, виявляється, дехто все ж використав свої сертифікати Так, у Роздольному відкрили свої депозитні рахунки для приватизації частини українського державного майна півдесятка людей. Таке становище і в інших регіонах. Бо, з одного боку, населення позбавлене об'єктивної інформації, рекламі тощо. А з другого — люди остерігаються непередбачених політичних наслідків. Хто його знає, як будуть розвиватися події. А раптом ще повернуться «наші»?

Отож сидимо біля моря та погоди чекаємо: чи тепер, чи в четвер. Коли ж ми почнемо жити нормально, як у всьому світі?

Тетяна УСПЕНСЬКА.

НА ЗАХИСТ УКРАЇНОМОВНОГО, ТАТАРОМОВНОГО, ГРЕКОМОВНОГО ТА ІНШИХ МОВНИХ НАРОДІВ

На цю думку мене наштовхнуло становище, що створилося на теренах колишньої Російської імперії, яка прикривалася назвою Радянський Союз.

Останніми роками все гучніше лунають гасла на захист «русскоязычного населения». Ось і в Криму з'явилося «Русскоязычное движение Крыма», яке всіма фібрами захищає пригнічене і ображене російськомовне населення. При цьому не питають нас, українців, білорусів, вірмен і всіх інших неросіян, чи хочемо ми, щоб це «движение» нас захищало тільки на тій підставі, що внаслідок великодержавної політики, яка панувала в імперії, ми всі змушені говорити російською мовою.

Міністр оборони Росії Грачов і міністр закордонних справ Козирєв навіть готові послати російську армію в колишні радянські республіки для захисту російськомовного населення. Зауважте, не росіян, а російськомовних.

Виникає питання, від кого і від чого нас збираються захищати. Оглянімося, добрі люди, довкола, насамперед у себе у Криму, де щодень дуже голосно кричать про українізацію.

Запитайте себе, якою мовою провадяться навчання в усіх без винятку школах, ПТУ, технікумах, інститутах, університетах. Звичайно, російською. Де, в якій установі Криму вас примушують розмовляти українською чи кримськотатарською мовами (хоча за нашою конституцією маємо три державні мови).

Загляньте в будь-який газетний кіоск і спробуйте серед десятків російськомовних видань віднайти часопис мовою тієї держави, в якій ми живемо. Даремно шукати, хіба що за винятком єдиної на весь Крим української «Кримської світлиці» (і то далеко не завжди).

Слід зауважити, що в надто демократичній Республіці Крим, про що так полюбляють говорити наші народні депутати з блоку «Россия», крім росіян, живуть близько 800 тисяч українців, 250 тисяч кримських татар та є ще і греки, вірмени, німці... Хто захищає культуру і мову цих народів? І після цього ви, вельмишановні господа, маєте сміливість себе називати інтернаціоналістами!

По всьому Сімферополю, столиці Республіки Крим, чиясь зла рука понаписувала на парканах, стінах будинків заклики: «Хохлы вон из Крыма», «Руховцы — фашисты», «Украина ограбила Крым», «Бандеровцы — прислужники Гитлера». При цьому люди, що в такий спосіб «укрепляют нашу дружбу», не знають, а швидше не хочуть знати, що два рідних брата Степана Бандери закатовані в німецьких концтаборах, що його батько, який був священиком, замучений сталінсько-берівськими посіпаками в Києві, дві рідні сестри мучилися десятки років у радянських ГУЛАГах, а сам він підступно вбитий агентом КГБ. На жаль, більшості кримчан ці факти невідомі, бо радянська історія писалася лише однією фарбою — марксистсько-ленінською.

А подивимося, що робиться на майдані біля Верховної Ради Криму. Вже маємо свого президента, віце-прем'єра, Голову Верховної Ради, міністрів, голів галузевих комісій при Верховній Раді. Не згірше, ніж в Києві, здавалося б, чого ще треба? Засукаймо рукави і берімося до справжньої роботи. Так ні ж. Знову ті самі бабусі і дідусі, а поміж ними хлопці афганця Кличникова і козачки, яких у Криму ніколи не було, збираються перед Верховною Радою, напинають намети, пишуть десятки образливих гасел, вмикають гучномовці і влаштовують істеричні пропагандистські вакханалії, спрямовані проти міфічної і страшної «бандерівської» України.

За всім цим відчувається вправна рука досвідчених організаторів, котрим дуже хочеться нас пересварити. І в першу чергу посварити у Криму росіян з українцями. А з високих поверхів Білого дому це дійство задоволено спостерігають новітні кримські вожді — демократи Мєшков, Цеков, Сабуров, а разом з ними Круглов, Мордашов, Кизилов, Кличников і вся, так би мовити, королівська рать під гучною назвою — блок «Россия». Наш президент таке вітійство перед вікнами його резиденції називає «Гласом народа».

Придивіться уважніше до цього народу: 50 — 100 чоловік постійно оплачуваних агітаторів-підбурювачів переважно пенсійного віку.

Хочете заперечити, що не так? То прошу вас підійти на площу і спробувати аргументовано, спокійно висловити свою думку, яка не збігається з їхніми брудкими, принизливими закликами, що обліпили дерева, стіни, намети. Вас одразу ошпарять таким набором крутих слів і фразеологізмів, що ви тихо відійдете обпльованим і приниженим.

Мимоволі постає питання. Чому російський уряд має претензії до всіх колишніх радянських республік, в яких нібито порушуються права російськомовного населення? При цьому погрожують навіть збройним втручанням. Зараз на теренах колишніх республік розташовано близько 150 тисяч російських солдат. Вони вже воюють у Таджикистані, Грузії, Абхазії і гинуть. А хто питався в російських матерів і чи давали вони на це свою згоду?

Звідси випливає ще одне питання. Чому не захищають права мільйонів українців, білорусів, грузинів, вірмен та інших народів, що живуть в Росії? Адже вони порівняно з росіянами, які живуть, приміром, в Україні, не мають ні шкіл, ні театрів, ні технікумів, не кажучи вже про вузи.

Правда, шановний читачу, є над чим замислитися?

Василь БОГУЦЬКИЙ.

* * *

Ці фотознімки зробив наш кореспондент на майдані біля Верховної Ради Криму. Вдивіться в них. Чи сприяють вони спокою на нашій сонячній землі?

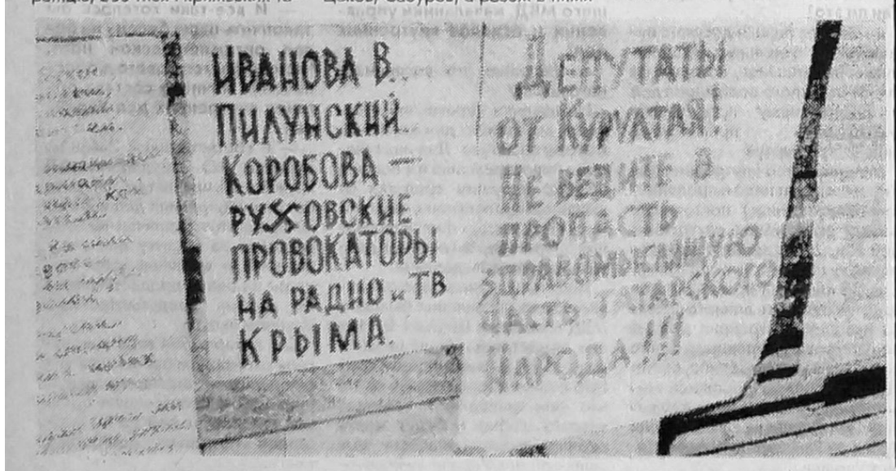

ЕВОЛЮЦІЯ ПЕРЕРОДЖЕНЦЯ

Шістдесяті роки були бурхливим сплеском в затхлому болоті української поезії. І свіжий струмінь в неї привнесли саме молоді голоси — справжні таланти, самобутні, кожен зі своїм вектором осмислення довколишньої дійсності. Серед них зірками першої величини яскраво засяяли Іван Драч, Ліна Костенко, Микола Вінграновський, Віталій Коротич та інші.

Спадає на думку давньоримський афоризм: «Міняються часи, а разом з ними міняємось і ми». Однак це не може служити виправданням, коли стосується видозмін моралі, деструкції особистості. Після першої збірки В. Коротича «Золоті руки» (1961 р.), яка заслужено набула гучного резонансу, з'являлися наступні. З першої книги чи не найбільше запам'яталися слова про мистецтво:

А мистецтво чисте тоді,
Коли роблять його
і руками, і думами чистими.

Оскільки поети-шістдесятники все-таки були дітьми своєї епохи, не оминула їх, природно, і патетика буднів. Особливо з плином років наступних, коли й слугам мистецтва не можна було збиватися з ритму в загальній ході суспільства. Приміром, В. Коротич у вірші «Присутність Леніна» (збірка «Закон землі», 1975 р.) всі риси, в тому числі й побутові, «вождя світового пролетаріату» намагається нав'язати усім, хто цього, може, й не хоче:

З Його шляхів лягла тобі дорога,
З Його світів — твої стають світи.

Дуже нашуміла тоді відверто кон'юнктурна річ В. Коротича «Ленін, том 54» — у цьому вірші (якщо можна так назвати) в епіграфи виносяться уривки з листів Леніна (в тому числі прохання до Б. Шоу та Г. Уеллса допомогти голодним Росії). Чи варто було робити революцію, аби довести суспільство до такого стану? Це, не кажучи вже про світову бойню, в якій загинули мільйони людей.

Значна частина поезій В. Коротича тієї пори присвячена Україні, на якій він зродився, її людям, сучасникам і діячам минулого — Шевченкові, Кибальчичу, Заньковецькій. У вірші «Києву» автор просто захлинається від пієтету:

Я у тобі — сьогодні та назавше.

Нещодавно багатомільйонний загал телеглядачів мав змогу у цьому переконатися. Куди й поділася колись молодецька любов до України. Перед нами на весь свій зріст постала постать дволикого Януса. В. Коротич дав інтерв'ю московському оглядачеві кримської «Мещанской газеті» Олександру Ткаченку (воно вміщено і в самій газеті в номері від 4 червня ц. р. під претензійною назвою «Право на самоопределение имеет не нация, а народ...»). Його політична орієнтація розвернулася на 180 градусів (отже, московська ковбаса відіграла свою фатальну роль у філософському формуванні колишнього українського літератора). Те, що він раніше хвалив до самозабуття, нині в зоологічній ненависті поливає багнюкою. Тож про яку високу духовну цільність особистості в такому разі можна говорити!

Його «філософсько-аналітичні» перли як на даний момент не витримують ніякої критики, бо політі патокою нахабства і зазнайства: «Нынешние украинские вожди просто по уровню своего интеллектуального и политического развития не могут дать свободу людям». Новоявлений зарубіжний месія-перевертень безапеляційно пророкує: «Украина все равно развалится на регионы». Що ж В. Коротич зараз пропонує конкретно? «Украина должна быть конфедерацией». А саме — він хоче, щоб Україна в адміністративно територіальному плані була поділена не на області, а на окремі регіони, як сам визначає: «Донбасс - Новороссия, есть Одесса, есть Николаевская область и есть целый ряд регионов, которые спокойно могут развиваться в конфедеративном украинском государстве». І далі «роз'яснює» і заспокоює: «В Крыму и в других регионах сильны настроения быть самостоятельными, но не отделяться». Бачте, як просто. Отже, блок «Россия» вже за своєю назвою таке невинне створіння, що хоч зараз задовольняй усі його примхи. Чого ж він тоді не зветься блок «Украина»? Як це схоже-таки і за назвою, і за розгортанням подій на Придністров'ї.

В. Коротич, відчувається, давно втратив свої корені з Україною, а ще й намагається повчати. Він вважає (і тут зовсім неоригінальний), що вся Україна потрапила під вплив трьох західноукраїнських областей, а, мовляв, Львів, Тернопіль та Станіслав (Івано-Франківськ) колись були у складі Австро-Угорщини та Польщі. Ну й що? Невже в цьому суть? Адже навіть Холм і Перемишль — міста Київської (чи Галицької) Русі, засновані свого часу галицьким князем Львом, сином Данилом, нині в силу історичних обставин входять до складу Польщі як Хелм і Пшемисль.

Дуже хитро мудрує В. Коротич: якщо за міжнародними угодами кордони будь-якої держави недоторкані, то в такому разі, мовляв, сам народ має право вирішувати свою долю, в тому числі — і в Криму. Бачте, як зручно: і міжнародні права не порушуються, і народ Криму (тобто російська більшість) має право на своє вирішальне, остаточне слово. Ця концепція старого космополіта В. Коротича не нова.

А ось як він говорить про Україну, той, який їв її хліб, яка випестила його як поета і взагалі літератора, а в лихої пори епоху Л. І. Брежнєва чи не найбільше сипала нагород: «Украине зачем-то понадобился этот (тобто — Чорноморський) флот, не знаю, может, согласно легендам о запорожцах, они опять собираются ходить походами на Стамбул. Не знаю... » Охоче віримо, що не знає. Професору журналістики Бостонського університету не завадило б почитати історію України, хоча б в межах програми п'ятого класу.

Тому й не дивно, що інколи його твердження, особливо стосовно якоїсь конкретики, рівнозначні абсурду: «...то, что происходит сейчас в Крыму, является частью игры обанкротившихся украинских правителей, и ничем больше». Справді, ні більше, ні менше. Не сепаратисти блоку «Россия» Мєшкова, а, за Коротичем, Київ тягне Крим вбік. Воістину, «у лжи ноги коротки», а в її носіїв — короткий розум, а коли не так — то це явна провокація перекинчика, який після українського та російського хліба перекинувся на американський.

Чорну багнюку ллє космополіт Коротич на Україну, її Президента, військо, забуваючи російське прислів'я «Не плюй в колодец...» Але ця народна мудрість не для перевертнів.

Федір СТЕПАНОВ.

В інших виданнях —

«СХІДНИЙ ЧАСОПИС»

З позаминулого року в Донецьку видається «Східний часопис», головним редактором якого є п. Микола Тищенко. Про високу якість вміщуваних у тижневикові матеріалів свідчить вже той факт, що видання відзначене фондом Івана Багряного. На його сторінках публікується розмаїта інформація про головні події на Донеччині, в Україні і світі, розповідається про світлі постаті борців за українську справу — Василя Стуса, Олексу Тихого та інших, чиє життя було зв'язане з донецьким краєм.

Видає «Східний часопис» і щомісячний додаток — восьмисторінковий «Козацький край», в якому висвітлюється питання нашої історії та культури. Так, в одному з випусків «Козацького краю» вміщено давній реєстр козаків Кущівського куреня, з якого вийшло багато видатних козацьких діячів, зокрема, останній запорозький кошовий Петро Калнишевський. Знаходимо тут і ім'я Романа Кухаренка — діда знаменитого отамана Чорноморського козацького війська і друга Т. Шевченка Якова Кухаренка. До речі, в Краснодарі на кошти вдови відомого краєзнавця В. М. Орла вийшла книга про Я. Кухаренка.

Взагалі у згаданому випуску кубанська тематика зарепрезентована і цікаво, і широко. Голова Товариства української культури Кубані М. Тернавський розповідає, як отаман Захар Чепіга з побратимами знайшов місце під головний осідок на Карасунському Куті. Тепер тут, у Краснодарі, велика брила сірого каменю з написом «Здесь, на этом месте, в 1799 г. был заложен и в 1804 г. освящен Воскресенский войсковой собор». І все.

Незважаючи на усі утиски, кубанське українство зберегло козацький дух і славу. Між іншим, цікаву пісню, що нагадує про давнє минуле, записану у станиці Єлизаветинській від Ганни Василівни Бруяки. В ній кубанські козаки звертаються до цариці з такими словами:

Ой ти, Катре-Катерино,
Що ти наробила...
Степ широкий, край веселий
Та й занапастила.
Грай же, Катре, на сопілку,
Сумно нам сидіти.
Що діється тепер в світі!..
Ой чиї ж ми діти!..

У кількох номерах додатку вчитель з Донеччини П. Мазур пропонує читачам розвідку про гетьманів Петра Сагайдачного, Богдана Хмельницького та Івана Мазепу, наголошуючи на їхній ролі в розвої національної культури, науки і шкільництва. За них щодо освіти Україна стала врівень з багатьма європейськими державами.

Наш кор.

ПЕРЕМОЖЕ ЗДОРОВИЙ ГЛУЗД

10—12 червня у Києві відбувся XIII Великий Збір Українських Націоналістів (ВЗУН). У його роботі взяли участь делегати з усіх областей України, українські делегації з Великобританії, Канади, США, Франції та ін. Головою Проводу Українських Націоналістів в черговий раз обрано Миколу Плав'юка, експрезидента УНР в екзилі, голову правління Фундації ім. О. Ольжича.

Наш спецкореспондент Галина Хмільовська зустрілася з паном Миколою Плав'юком, пропонуємо інтерв'ю з ним.

— Скажіть, пане Миколо, що Вас особисто покликало на Батьківщину? Гадаю, що не тільки ота висока місія передати Президентові України Леонідові Кравчуку атрибути президентської влади, що саме!

— Очевидно, що закінчення діяльності державного центру Української Народної Республіки в екзилі — це тільки один із елементів, який вплинув на моє рішення повернутися в Україну та активно працювати тут. Це був і поклик моєї душі, і вислід моєї національної і державницької свідомості, і почуття обов'язку перед власним народом.

— Після такої довгої розлуки з Україною, якими були ваші перші враження, що відчули і що пережили!

— Це сталося у січні 1992 року. 48 років відділяло мене від Батьківщини. Тому, звичайно, я був дуже зворушений, коли ступив на українську землю. Повертатись до країни, в якій ти народився, яка була впродовж довгих десятиліть опанована чужими окупаційними силами, які не лише не дозволяли собі працювати на рідній землі, але й робили усі можливі перепони для нашої праці навіть за її межами... Це, очевидно, найбільш зворушило мене.

Пам'ятаю той день у Бориспільському аеропорту, коли полковник української армії з тризубом, як відзнакою Українських Збройних Сил, офіційно вітав мене, салютував... Це були моменти глибокого зворушення. Перші зустрічі з нашою громадою... Виступ на Софіївській площі, де я мав змогу вільно і беззастережно з трибуни, на якій були і Президент України, і Голова Верховної Ради, і члени Кабінету міністрів, нагадати усім ім'я Симона Петлюри, яке впродовж 70 років було небезпечно згадувати...

— Ви повернулись на свою Батьківщину Президентом УНР в екзилі, а від'їжджали хлопчиком. Розкажіть трохи про свій життєвий шлях. Як Ви йшли до свого повернення?

— Я народився в Україні, в родинному селі відомого українського письменника Василя Стефаника, село Русів, Івано-Франківської області. Наприкінці другої світової війни, як і багато інших молодих людей, я опинився на праці в Німеччині, де згодом здобув середню і вищу освіту, а в 1949 році разом зі своєю дружиною та шестимісячним сином емігрували до Канади.

Саме в Канаді я активно включився в громадське та політичне життя, приїхавши туди членом Організації Українських Націоналістів, свідомий своїх обов'язків. Моя професійна праця в ділянці харчової промисловості давала мені економічні основи забезпечення нормального прожитку та освіти моїх дітей (двох синів і двох дочок), і змогу працювати в українській громаді. Це були молодечі організації, такі, як «Пласт», студентські осередки. А через десять років я очолив підготовку до Першого Світового Конгресу українців, який відбувався в 1967 році, об'єднавши всі українські організації. Я був першим його Генеральним Секретарем. Здобувши досвід у громадському житті, в 1979 році я перебрав обов'язки Голови Проводу Організації Українських націоналістів і відтоді очолюю її.

Склалося так, що на 10-й сесії Національної Ради мене було обрано заступником Президента, а кілька місяців після того, коли помер Президент Микола Андрійович Лівицький, я перебрав обов'язки Президента Української Народної Республіки в екзилі.

— І з того часу Ви уособлювали собою верховну владу тієї державності, яка була потоплена в крові більшовиками, але до якої впродовж десятиліть прагнули свідомі українці в порадянській Україні!..

— Ми докладали багато зусиль, щоб налагодити контакти з українськими демократичними силами, які активно працювали для відновлення державності та незалежності України. Коли цей процес закінчився успішно і був підтверджений референдумом 1 грудня 1991 року, для мене стало самозрозумілим, що пора кінчати з політичною діяльністю за межами України і треба підтримати волю народу, який обрав свого президента і, згідно з постановами українського парламенту з часів УНР, закінчити нашу діяльність, передавши повноваження Президентові України Леонідові Макаровичу Кравчуку. Це сталося в серпні 1992 року на спільному засіданні Верховної Ради та Кабінету міністрів, відтоді Державний Центр припинив своє існування.

— Але залишився Ваш другий обов'язок — головування в Проводі Організації Українських Націоналістів...

— Виходячи з обставин, ми вирішили перенести центр керівництва ОУН в Україну, хоча за кордоном залишилося багато членів нашої організації і симпатиків. Це відбулось у травні 1993 року, тепер я працюю здебільшого в Києві.

— Ми знаємо, що Вам надано подвійне громадянство. Це виняток в законодавстві нашої держави, але в даному разі виняток приємний, адже Президент України має право у виключних випадках надавати подвійне громадянство, враховуючи визначні заслуги перед Українською державою. Якого значення цьому надаєте Ви!

— Я свідомий того, що питання подвійного громадянства є дуже складним в Українській державі. І я згідний з існуючим законодавством, яке робить багато обмежень і висуває багато вимог до тих, хто хоче стати громадянином України взагалі, або отримати подвійне громадянство.

Указ Леоніда Кравчука я сприйняв як пошану до своєї праці, водночас це дає мені можливість як рівноправному громадянинові України активно включитися в процес розбудови державного життя.

Я вважаю, що Президент Кравчук зробив дуже багато доброго і успішного, зокрема, на відтинку відтворення для Української держави належного престижу у спілкуванні з іншими державами. Він був сприйнятий у світовій громаді як розсудливий політик.

У розмові з Леонідом Кравчуком я звертав його увагу і на іншу сторону медалі, багато важливішу, а саме — внутрішні справи. Без сумніву, його увага на відтинку внутрішньому — економічних відносин, соціальних, забезпечення нормального культурного розвитку — далеко-далеко недостатня. Сьогодні ми опинилися в складній ситуації. Проходять процеси своєрідної зневаги громадян України в його здібність вивести державу з кризи. Тому всі гілки нашої влади — і уряд, і парламент, і команда Президента є дуже і дуже гостро критиковані громадянами України.

Я не впевнений, що Президент Кравчук використав всі можливості, які мав, для того, щоб у Кабінет міністрів добрати справді ділових людей, які б з незалежною динамікою, знанням, послідовністю виконували свої обов'язки і не допустили кризи.

Були ще деякі помилки. Питання Криму, питання ядерної зброї, на мою гадку, можуть мати далекосяжні для нас наслідки. Хоча важко робити Президента Кравчука відповідальним за те, що так довго затягнувся процес поладнання справ ядерної зброї. Але скажімо, тактичну зброю, яка була найбільш потрібна Україні, вона втратила. А стратегічна ядерна зброя, яка була направлена на західні країни, залишилась недоторканою. І це після того, як ми самі сказали, що хочемо бути неядерною державою! Це створило своєрідну блокаду України, що дуже важко відбилося на нашій економіці. Гадаю, що Президент Кравчук не був доволі настирливий, щоби це сталося скоріше, що заощадило б Україні необхідну допомогу з боку Заходу.

Звичайно, Захід змінив свою політику відносно України не тільки тому, що була розв'язана проблема ядерної зброї, і не з любові до України, але інакше оцінюючи свої власні інтереси. Зміна спілкування між Росією і Заходом у великій мірі теж має вплив на зміну цього спілкування. Але швидше розв'язавши питання ядерної зброї, ми могли б не дати російським шовіністичним та імперським кругам використовувати західний світ для тиску на Україну.

— Пане Миколо, Ви зараз так гостро критикували діяльність Президента України Леоніда Кравчука і це, зауважимо, напередодні виборів. Цікаво було б дізнатись, кому із семи кандидатів Ви віддасте свій голос!

— Звісно, що нинішньому Президентові, адже на сьогоднішній день Леонідові Кравчукові рівноцінної альтернативи немає. Як це не прикро, але це так. Тому треба підтримувати Леоніда Кравчука.

— Чесно кажучи, переважна більшість свідомих українців у Криму, тих, хто не хоче втратити незалежну Українську державу, теж дотримуються такої думки, розуміючи, що Мєшков і Кучма — ланочки одного ланцюжка, яким хочуть удушити нашу державу... І цей зашморг вже накинуто на Україну, тому, звичайно, тільки Кравчук — гарант цілісності і незалежності. Хоча ми теж незадоволені його політикою щодо Криму. Цікаво, яке Ваше бачення кримської проблеми!

— На мій погляд, немає іншої розв'язки, окрім послідовного застосування необхідних заходів у згоді з конституційними законами України та з міжнародними угодами, які нормують ці речі.

Можна зрозуміти психологію російських кіл, котрі розглядали Крим як місце відпочинку в гарних кліматичних умовах, які ніколи себе не в'язали з Україною, для них Крим психологічно і політично завжди був пов'язаний з Росією. Але є реальний факт! А саме: Крим сьогодні є інтегральною частиною України. Ми теж можемо мати претензії до Кубані, до Воронежа, до цілої низки інших історичних українських територій, але коли міжнародна спільнота погодилась шанувати існуючі кордони, то міжнародне право треба поважати.

Тому тільки тоді, коли всі зацікавлені сторони оберуть принцип дотримання Конституції України і міжнародних норм, зможе наступити стабілізація.

— Пане Миколо, і на закінчення Ваші побажання читачам «Кримської світлиці», українцям Криму.

— Я хочу побажати їм здорового глузду, миру і спокою. А головне — витривалості. Нехай не піддаються переконанню, що вони є меншістю. Крим є частиною Української держави, в якій українці є абсолютною більшістю і господарями. Тимчасові шовіністичні намагання будуть бумерангом, який вдарить по тих, хто хоче захитати стабільність. Крим є і залишиться інтегральною частиною України. І я глибоко переконаний, що українці ще доведуть нашу здібність створити добрі умови для розвитку усіх, хто хоче бути лояльними громадянами України. Остаточна перемога буде-таки за здоровим глуздом, законністю, і Крим залишиться у складі України.

— Спасибі.

КОРИСНА ЗУСТРІЧ

У Києві відбулася зустріч Президента України з представниками церковних конфесій. Л. М. Кравчук і релігійні діячі обмінялися думками і висловили бажання збиратися частіше, щоб іти разом дорогою злагоди. Було запропоновано організувати міжцерковний консультативний комітет.

Л. М. Кравчук підкреслив, що духовне життя в Україні розвивається, відроджується все, колись занедбане. Кількість релігійних громад зросла вдвоє і становить 16 тисяч. Розширюється видавнича база. Споруджено 90 церковних приміщень, півтори тисячі будується. Питання про життя релігійних структур у політичній діяльності Президента посідає значне місце. Леонід Кравчук наголосив на тому, що зараз усі мають бути єдині, аби зберегти мир і злагоду, захистити життя кожної людини.

Митрополит Філарет зауважив на зустрічі, що багато проблем виникає внаслідок того, що не кожна релігійна громада має свій храм. Турбувало його і сучасне оподаткування церкви, яке треба переглянути. Представник греко-католицької церкви стурбовано говорив про міжконфесійні конфлікти.

У ЛЬВОВІ ГОВОРЯТЬ ПРО ІСЛАМ

У Львові відбувся четвертий традиційний «круглий стіл», присвячений історії релігій в Україні. В ньому, крім українських, взяли участь науковці з Росії, Білорусі, Польщі.

Першу доповідь в секції східних релігій прочитала співробітниця кабінету мистецтва Львівської бібліотеки імені Стефаника І. Я. Полотнюк — «Термін «мусульманська культура». На думку доповідачки, під терміном культури ісламу слід розуміти культуру народів, які сповідують іслам, сферу їхнього духовного життя, що охоплює їхній світогляд, життєвий уклад, моральні норми та ідеали, модель поведінки, побут, суспільні інститути, освіту, науку, духовну творчість, мистецтво. Але оскільки всі ці феномени не були і не є спільними для всіх народів, які сповідують іслам, то і в часі, і в просторі слід розрізняти:

а) арабо-мусульманську культуру, яка виникла в VII ст. спершу на Аравійському півострові, а в наступні сторіччя поширилася на різних територіях Азії, Африки та Європи, яка й досі існує в багатьох країнах Азії та Африки;

б) перso-мусульманську культуру, яка зародилася у східних регіонах завойованого арабами Ірану, зокрема в Хорасані та в Середній Азії;

в) після монгольської навали в XIII ст. в ареал перso-мусульманської культури втягуються величезні території Східної Європи, зокрема Схід та Південь України, вже до того захоплений половцями, Крим, Південь Росії та Поволжя, які увійшли до складу Золотої Орди, де в XIV ст. в надрах перso-мусульманської культури зародилася своєрідна тюрксько-мусульманська культура, котра з часом в більшій чи меншій мірі вплинула на культуру сусідніх слов'янських народів, в першу чергу росіян та українців, а згодом навіть на білорусів та поляків.

Дуже цікаву доповідь виголосила львівський архітектор Х. А. Абдурахманова, яка проаналізувала культуру Золотої Орди до прийняття ісламу та після ісламізації. Вона розповіла про характер ісламської культури в Золотій Орді, про те, який вплив на культуру цієї держави мали Іран, Середня Азія та мамелюцький Єгипет, про єгипетсько-половецькі зв'язки в XIV ст.

Культурі Кримського ханства присвячувалася доповідь львівського сходознавця Я. Є. Полотнюка. У ній ішлося про дослідження істориків та археологів в 20-х і 30-х роках та про те, як після репресій 1937 — 1938 рр. такі дослідження зробилися «неактуальними», а культура Кримського ханства почала вважатися еклектичною або ж такою, яка була сліпим наслідуванням турецько-османської культури. На матеріалі літератури, поезії та фольклору, історичних хронік, сатир, епітафій, музики, каліграфії, епіграфіки та архітектури Я. Полотнюк показав, що в ханстві була самобутня культура кримськотатарського народу, хоча в ній досить чітко прослідковуються впливи Ірану, Середньої Азії, Єгипту й Туреччини.

На жаль, через нинішні труднощі не всі запрошені приїхали до Львова, зокрема, в роботі «круглого стола» не взяли участі представники Криму, особливо ж кримськотатарські вчені.

Лілія МОРАВСЬКА.

м. Львів.

НОВІ ЧЛЕНИ СПІЛКИ ПИСЬМЕННИКІВ УКРАЇНИ

Навесні цього року правління Кримської організації Спілки письменників України рекомендувало до прийому в СПУ групу кримських літераторів. І ось нещодавно, на черговому засіданні президії ради СПУ до Спілки письменників України прийнято поетів Валентина Негоду (Сімферополь) та Віктора Виноградова (Ялта). Подаємо стислі творчі біографії цих письменників.

Валентин Іванович НЕГОДА народився 21 травня 1939 року в селі Іванопілля Костянтинівського району Донецької області. Навчався в Кримському сільгоспінституті на факультеті плодоовочівництва та виноградарства, а затим в аспірантурі Української сільгоспакадемії. Кандидат сільськогосподарських наук, доцент, завідуючий кафедрою плодівництва Кримського сільгоспінституту.

Вірші почав писати ще в шкільні роки, але перші з них видрукував уже в зрілому віці — в газетах «Літературна Україна», «Кримська світлиця», журналі «Радуга» та ін. Разом з композиторами створив пісні «Душі нев'яруча краса», «На Україні соняхи цвітуть», «Ти — моє небо». У видавництві «Український письменник» готується до виходу в світ книжка його поезій.

Валентин Негода — лірик. Поет і садівник. Його руками виплекано не один диво-сад, його душа виспівала не один прекрасний вірш. В цьому єднанні праці і пісні є певна закономірність, адже поезія — це теж нелегка праця, яка вимагає великої душевної сили.

Віктор Євгенович ВИНОГРАДОВ народився 29 серпня 1963 року на Львівщині. Середню школу закінчив у Ялті. Навчався на факультеті «Інтер'єр та обладнання» Львівського державного інституту декоративного та ужиткового мистецтва. Викладав у Ялтинській художній школі, а згодом на конкурсній основі його було обрано директором цієї школи. Нині він — незалежний художник.

Як поет друкувався в часописі «Дзвін», газетах «Літературна Україна», «Кримська світлиця», «Просвіта», в альманасі «Основа».

Нещодавно в Київському Будинку письменників відбувся творчий вечір В. Виноградова. За сценарієм, запропонованим автором, читання поезій супроводжувалося виконанням оригінальних мелодій на флейті та гітарі.

Присутні на вечорі Д. Павличко, П. Осадчук та інші письменники прихильно відгукнулися про творчість поета, в їхніх виступах прозвучала також глибока зацікавленість долею молодого митця. Перший заступник голови ради СПУ Володимир Дрозд підкреслив, що слід поклопотатися про видання першої книжки початківця Віктора Виноградова — учасника сьогорічної травневої наради молодих літераторів в Ірпені.

У Вікторові Виноградову щасливо поєднались дари художника, поета і музиканта, адже він і сам чудово грає на скрипці. Певно тому його поезіям притаманна висока одухотвореність, світ романтичних почуттів і прагнень.

Отже, як кажуть, нашого полку прибуло. Кримська організація Спілки письменників України поповнилася ще двома обдарованими поетами, у кожного з яких свій голос, своє бачення світу, своя життєва і творча біографія.

Сердечно вітаючи нових членів Спілки письменників України Валентина Негоду та Віктора Виноградова, зичимо їм творчих здобутків, нових книг та прихильності читацького загалу. Успіхів вам, друзі!

Данило КОНОНЕНКО,
голова Кримської організації Спілки письменників України.

Пропонуємо до уваги читачів кілька нових віршів кримських поетів В. Негоди та В. Виноградова — нових членів Спілки письменників України.

Валентин НЕГОДА

МАТИ

Колисала мати маленького сина,
укладала спати кохану дитину.
Укладала спати єдину надію:
«Над тобою, сину, всі біди розвію».

Виряджала мати у дорогу сина,
стала біля хати, гірко засмутилась.
Стала біля хати в глибокій тривозі:
— Іди в люди, синку, хай щастить в дорозі.

Виглядала мати коханого сина,
любисток і м'яту біля двору сіє.
Любисток і м'ята сохне-зав'ядає,
бо синок коханий усе не вертає...

Виплакала мати свої сині очі,
у чорні тривожні безсонні ночі,
у гіркій тривозі стала біля тину,
день і ніч чекала кохану дитину...

Довго виглядала. Вдалечінь дивилась,
березою стала, на тин похилилась...
Злі вітри їй душу крають ніби леза,
може тому й плаче навесні береза.

ПОЛЕ

Заполонило поле бур'яни,
і нікому їх знищити-прорвати,
всі висотано жили в ярини,
і бідкається Україна-мати.

Духовна нива нашого життя!
Чому незорана, затоптана, зім'ята,
та чи ж немає в тебе майбуття
чи мо' душа облудою розп'ята!

Ось сонце віри вранішнє встає,
і жайвороном срібна нитка звита.
Господарю! Ти полечко своє
готуй уперто для посіву жита.

* * *

Плаче листям листопадний ліс,
кропить різнолистя, ніби сльози.
Де ж ти мій коханий забарився,
у які забрів тернисті лози!

Може заблудив в гущавині,
може десь пливеш в буремних водах!
Ой, бентежно на душі мені,
бо я чую твій гарячий подих.

Плаче листям листопадний ліс,
вся в тумані зоряна долина.
Осінь забирає жовтий лист
та зоріє гронами калина.

ДАРУЮ КОХАНІЙ ГОРИ

Той радість несе, той букетик троянд,
той щедро дарує море.
А я тобі, зірко кохана моя,
дарую скелясті гори.

У величі гордій вершина стоїть,
в такій неприступній силі
і скарби такі та вершина таїть,
які нам з тобою не снились.

Дощі та вітри б'ють у груди їм,
та скелі стрімкі, як дозорці,
стоять непорушно в могутті своїм,
підставивши плечі сонцю...

Ці гори красу дарять людям віки,
нехай щохвилини, щорання,
ці скелі могутні міцні та стрімкі,
на варті стоять кохання.

Той квітів кохання букетик дає,
той слів і пісень набори,
а я тобі, щире кохання моє,
навічно дарую гори!

м. Сімферополь.

Віктор ВИНОГРАДОВ

КОЛИСКОВА

Легко крилом доторкнулася ніч.
Тихо відходять останні слова.
Просто, як вогник далекий, поклич
світлом осяяний погляд Христа.

Лине твій щебет у лагідний день.
Літо метеликом бавить, проте,
в час, коли взимку твій зблідне Едем,
люба, він завжди з тобою піде.

Он загорілась маленька зоря.
Може, в небесній світлиці це ти.
Ти — наче в зерні, надія моя,
стеблом у небо, мов квітка рости.

Пісня ця в сон через ночі прийде.
Слово готує землю для рос.
Квітку в саду напуватиме, де
і садівник, і господар — Христос.

БАБУСІ

Обличчя твоє так нагадує фреску,
де вохра потріскалась, мічена часом.
Життя об'єднало
все в кольорі разом — як пензель в руці
живописця Франческо.
А дні пролітали, лишались тривоги.
Тебе малювали на темному фоні.
І вже неминуче стікало на скроні
білило епохи — мов попіл вологий.
Твій спогад —
як усміх, бо всяке бувало.
Життя, мов чиясь площина живописна,
а серце щосили лещатами стисне —
минуле себе нагадає зухвало.
Там тло дотлівало, і в сірих висотах
приречені ангели благовістили.
Терпіння, як спрага — хоч краплю ще скли...
Та іскрами паляться душі, бо всоте
наточує час вже іржаву стамеску,
довбає цю землю на шрами і зморшки.
Дозволь подивитись на тебе ще трошки —
Обличчя твоє так нагадує фреску...

* * *

До ілюзорності жадана,
неначе сон, твій зблідлий слід.
В мені твій образ не розтане.
Бо світлий він на сірім тлі.

Як полиски на скві трамваю
я загубив тебе на мить.
Тебе реальність забуває,
Але від спогаду тремтить.

І мій буденний порятунок
В холодних зливах звислих слів,
лиш думка, що несе гатунок
твоїх божественних олив.

Ти дарувала легкі крила
у брилах кам'яних мішків.
Міста буттям в асфальт давили,
а я... летів.

Чи то забуту, чи в осяйні
зимою та літаки зливе.
Тебе, свободу, незрівнянно
любив...

м. Ялта.

«ТА ДОКИ Ж МИ БУДЕМО РАБАМИ!..»

Маловідоме про задум ненаписаної Іваном Багряним книжки, присвяченої повстанню на панцернику «Потьомкін».

Ім'я українського письменника Івана Багряного (1907—1963), нарешті, повертається до українського читача. В Україні перевидані його книжки «Сад Гетсиманський», «Титролови» «Людина біжить над прірвою» Перекладені свого часу англійською, німецькою, французькою, італійською, голландською мовами, ці книги лише в 90-х роках прийшли до читача в Україні.

Ще недостатньо досліджені тут його життя і творчість Додаткове світло на цю творчість проливають листи Івана Багряного до українського письменника в Австралії Дмитра Васильовича Нитченка (Чуба). 1992 року Дмитро Васильович видав в Мельборні книжку «Листи письменників», яка відкривається листами до нього Івана Багряного (в тій же книжці читач знаходить дуже цінні листи і інших українських письменників — В. Винниченка, В. Гайдарівського, А. Гака, А. Галана, В. Гжицького, О. Кобця, У Самчука).

Так ось з листа Івана Багряного, датованого 1953 роком, дізнаємось про його намір написати роман про повстання на панцернику «Потьомкін». Іван Багряний тоді вже багато хворів — давалися взнаки роки, проведені в сталінських в'язницях і таборах, тому лист було писано в далеку Австралію з санаторію Сант Блазієн (Німеччина) на Великдень 1953 року Ось уривок з цього вельми цікавого листа:

«Про політичні й громадські справи не пишу, бо те й так багато забирає енергії й нервів і, кажучи щиро, багато убило в мене гарних творчих задумів і починань в літературі! Бо забирало увесь час і нерви. Тому зараз обминаю. Зрештою, Ви про головне знаєте з преси... Я зараз, користуючись з того, що перебуваю в санаторії, хотів би в якійсь мірі наверстати втрачене і щось створити. Чи вдасться, не знаю, але працюю багато. Дуже багато! Можу поділитися секретом: хочу написати роман... про що б Ви думали? Про повстання на панцернику «Потьомкін». Поштовх дала мені фраза, вичитана в одних мемуарах російського автора про те, що повстання почалося з фрази, сказаної «малоросом» Вакуленчуком «по-малоросійськи» — «Та доки ж ми будемо рабами!»

Ось ця фраза піддала мені ціну концепцію твору й ідею написання роману в піку росіянам, під новим, нашим, українським кутом, — як повстання української стихії, колишніх кріпаків Потьомкіна, нащадків Самійла Кішки й цілого українського Запорожжя. Пишу книгу й всіх експлуатую у всіх світах на предмет присяги про Потьомкіна-князя, про Кубань, про заселення Чорномор'я тощо.

І Вас теж прошу — якщо Ви маєте щось з книжок про князя Потьомкіна (не про панцерник, про це маю досить джерел) або книгу «Лейтенант Шмідт», або наукові праці про Кубань (крім Іваниса, це я маю), то пришліть, буду безмежно вдячний». (Дмитро Нитченко. Листи письменників. Мельборн, Австралія, 1992. С. 14—15)

На жаль, нам нічого не відомо про долю цього роману Івана Багряного, де автор хотів зобразити повстання української стихії. З часом, коли архів письменника (померлого 25 серпня 1963 року в тому ж німецькому санаторії Сант Блазієн, де писався і щойно цитований лист) повернеться в Україну і стане доступним українським дослідникам, можна буде докладніше відповісти на запитання, чим же завершився задум написати роман про Чорномор'я. Можливо, хоч розділи ненаписаного роману побачать світ, і ми б познайомилися ще з однією гранню творчості талановитого письменника, лауреата Шевченківської премії. Будемо вдячними і невтомному патріархові української літератури в Австралії Дмитру Васильовичу Нитченку за збережені і опубліковані ним листи Івана Павловича Багряного.

Микола ЧАБАН.

м. Сінєслав

З учителькою Оленою Звягінцевою та її учнями ми зустрілися на одному із свят у відділі «Дружба народів» бібліотеки ім. І. Франка. Юні диктори і постійні ведучі дитячої радіопередачі «Два кольори» — це учні українського класу сімферопольської середньої школи № 33 Олена Левкович і Анета Танюхіна. Активну участь у радіопередачі беруть Олена Фатенкіна, Євген Мартиненко, Леся Танюхіна, Дмитро Замуйнець, Христина Токар, Марія Кліщова і Аліна Трофименко.

На знімку: Олена Звягінцева зі своїми учнями.

Фото **Миколи ЛІСОВОГО**.

АВТОР «ТАЙНОЇ ВЕЧЕРІ»

ВИПОВНИЛОСЯ 100 РОКІВ ВІД ДНЯ СМЕРТІ МИКОЛИ МИКОЛАЙОВИЧА ГЕ (1831—1894) — ЖИВОПИСЦЯ, ЯКИЙ ЖИВ І ПРАЦЮВАВ НА УКРАЇНІ.

Дитинство митця минуло на хуторі Іванівському на Чернігівщині, куди після народження сина переїхав його батько Микола Осипович — онук французького емігранта, що покинув батьківщину ще в кінці XVIII століття. 1840 року хлопчика відвезли до Києва у першу гімназію. Його вчителями були професори Київського університету, в тім числі Микола Костомаров. Після гімназії юнак навчався у Київському, потім — Петербурзькому університетах на математичному відділенні. Не закінчивши повного курсу, 1850 року він вступає до Академії мистецтв, де навчається у В. Басіна і К. Брюллова.

Його рання картина «Тайна вечеря» сповнена філософських роздумів. Художник продовжує пошуки, початі Олександром Івановим. Картина написана у Флоренції за один тиждень, навіть без ескізів. «Тайна вечеря» стала центром академічної виставки 1863 року. Переосмисливши євангельську легенду, митець створив переконливі і полюдському правдиві образи. Збентеження апостолів, гіркі роздуми Христа над зрадою Іуди Микола Ге показав як психологічну драму.

Оселившись 1876 року на далекому хуторі свого дитинства, Микола Ге написав цілий цикл картин на євангельські теми: «Що є істина?» (1890), «Суд синедріону» (1892), «Розп'яття» (1892—94), «Голгофа» (1893), «Христос і розбійник» (1893) та інші. Художник займався сільським господарством і малював тутешні краседи: «Захід сонця», «Присмерки», «Ніч», «Світає», Хутір Іванівський»... Цікаві, сповнені психологічного настрою і портрети цього періоду, історичні картини. Мистецтво Миколи Ге — один з яскравих і своєрідних проявів демократичного реалізму. Він опікувався Київською рисувальною школою і був у Товаристві пересувних художніх виставок до кінця свого життя.

Микола ЛІСОВИЙ.

ПЕДАГОГІЧНІ РОЗДУМИ

ТВІР НА ВІЛЬНУ ТЕМУ

Трохи незвичну тему, за якою на двох спарених уроках учні писали твір з української літератури, підказали самі десятикласники. Раніше нечасто зверталися учні до нас з такими пропозиціями, хоча й тоді турбували їх болючі, гострі проблеми. Однак ми, дорослі, делікатно мовчали або дипломатично розводили руками замість того, щоб вести з підлітками чесну, щиру розмову. Отже, і діти переймали від нас принцип «моя хата скраю», а нам було набагато спокійніше заохочувати їх до заучування азбучних істин. Певно, тому молодь шукала додаткової інформації від чужих «голосів» і обивательських тлумачень.

Так, наші діти серцем сприйняли дух національного відродження. Радіють з успіхів, хочуть знати причини невдач, обурюються фактами безгосподарності, кругової поруки, міщанством, намаганням деяких осіб користуватися всенародним достатком як власним. Про це підлітки хотіли б поговорити з дорослими, зокрема, з батьками і вчителями. Та не завжди зважуються. Отож ми повинні давати відповіді на всі їхні запитання, якими б вони не були легкими чи складними. Щоб мати право на таку розмову, мусимо бути самі в усьому чесними. Але чи вчимо їх своїм життям щодня і щохвилини добра, чесності, справедливості, любові до людей і праці? Не завжди. Тимчасом мистецтво спілкування — саме той золотий ключик, яким відкриваються дверцята довіри.

Втім, давайте ознайомимося з уривками деяких учнівських творів на тему «Про що мені хотілося б поговорити з дорослими?»

«Щовечора всією сім'єю читаємо газети, найцікавіші матеріали обговорюємо. Недавно я попросив батька прочитати статтю, опубліковану в «Кримській світлиці» 12 березня цього року — «Пряма дорога чи манівці?» Він уже її прочитав, як мені здалося, якось невесело подивився на мене і старшу сестру. Я запитав, чому дорослі, і він теж, так довго терпіли отакі «міжнаціональні взаємини» перешкоджали поверненню кримських татар на їхню батьківщину. Тато сказав, що основна причина тих диких взаємин названа в статті: в ті недавні часи діяло залізне правило, висловлене письменником Щедриним «Тащи и не пускай!» Як добре, подумав я, що тепер нема отого залізного правила і в наших школах нарівні з усіма вчаться і діти кримських татар. Але чому ж в радгоспі «Авдет» Роздольненського району вони як переселенці так страждають?»

А подивіться, які доречні міркування з приводу трудового виховання. Учениця самокритично визначає свою вину порушує важливі проблеми. «Тепер за роботу нам платять так само як і дорослим. Та чи полюбили працю! Де там! Всі учні нашої школи влітку відпрацювали виробничу практику і розбіглися хто куди. Цілими днями байдикували у дворах, на вулицях, ховаючись від вчителів. Я теж поїхала до родичів позагорати на морі. З тих, хто працював і одержав зарплату, лише одиниці віддали гроші в бюджет сім'ї. Але з умовою: додайте, тату, відповідну суму для купівлі магнітофона, японського годинника або золотих сережок. Ми сідаємо на шию батьків і радіємо, що зручно там вмостилися»

Старшокласники порушують проблеми не тільки шкільного життя.

«Поділюся радістю: тато приходить з роботи не п'яний! Хоч він і каже одній з сусідок: «Ходжу тверезий, як дурень» та все ж мені і мамі — радість перестав пити! Не біда, що зяяв неговіркий, зате нема тепер у хаті сварок, бійок».

А ось уривки з інших учнівських творів:

«Кажучи словами мого улюбленого письменника Д. Загребельного, переходимо до любові. Чомусь це слово всіх класах напівзаборонене. «Рано з вами про любов говорити» — переконують нас у школі і вдома. Ні, не рано! Дехто з моїх однокласниць зразу після школи збирається заміж. Тож нехай звучить коротке і прекрасне слово «любов!»

«День, коли мені подарували Біблію, вважаю днем народження своєї душі. Я люблю людей, вірю в добро і твердо переконана, що любов до Господа і віра в нього житимуть у моєму серці до останньої миті на цьому світі. Щоб навкруги панували мир і злагода, потрібно, щоб люди були добрішi одне до одного, щоб вони пам'ятали заповіді, дані їм Ісусом Христом. Наш час я розцінюю як час масового божевілля. Люди сповнені ненависті злості. Навіть в сім'ях панує нетерпимість і відчуженість. Мало хто з людей в кінці свого життєвого шляху може із спокійною совістю сказати: «Я чесно виконав свій християнський обов'язок на землі і спокійний». Люди повинні повернутися до віри.

Наші діти. Такі різні за характерами й уподобаннями вони однакові в бажанні бачити нас кращими і соціально активнішими. Уважні до кожного нашого кроку, поблажливі безкомпромісні. Будьмо їхніми друзями і порадниками. Думаймо і радьмося разом. Батьки і діти повинні бути спільниками і однодумцями.

Василь ЛАТАНСЬКИЙ.

с.ело Пруди Совєтського району

НОВИНИ

УКРАЇНЦІ СЕВАСТОПОЛЯ КОНСОЛІДУЮТЬСЯ

14 червня в Севастополі відбулось чергове засідання координаційної ради Конгресу севастопольців — громадян України, на якому було прийняте рішення про скликання 10 липня 1994 р. другого Конгресу севастопольців — громадян України.

На засіданні координаційної ради був створений оргкомітет, до складу якого увійшли представники всіх українських політичних та громадських організацій міста і автономії.

У заяві, що була прийнята на засіданні, визначена мета другого Конгресу, яка полягає в «консолідації прогресивних сил, пошуку союзників для співробітництва у справі стабілізації соціально-політичної ситуації в Криму та Севастополі, у вирішенні комплексу соціальних та економічних проблем».

НОВИЙ КРОК ПІДПРИЄМЦІВ

Підприємцями півдня України, зокрема Одеської Луганської, Миколаївської, Запорізької Херсонської областей та Криму на установчих зборах 19 червня в Сімферополі було створено Ділову спілку півдня України.

Головна мета новоствореного об'єднання полягає в активізації підприємницької діяльності та підвищенні її ефективності на території півдня України. В першу чергу це — створення умов для об'єднання зусиль та фінансових можливостей, інтелектуального та наукового потенціалу, залучення закордонних інвесторів в південні регіони України, захист громадянських, політичних, економічних, соціальних культурних прав та свобод підприємців, а також відстоювання їхніх інтересів в органах державного управління, сприяння проведенню економічних реформ та приватизації.

Головою Ділової спілки півдня України стала п. Софія Потапенко — президент приватного малого підприємства «Ялтинський екоцентр», кандидат економічних наук, член Ради Українського Громадянського Конгресу Криму.

Сергій ПАВЛІВ.

ПІСНЯ І ХЛІБ

ДЕЩО З ІСТОРІЇ КАПЕЛИ БАНДУРИСТІВ ІМ. Т. ШЕВЧЕНКА

У зв'язку з тим, що цього року з США з концертним турне прибуде в Україну прославлена капела бандуристів імені Т. Шевченка і виступатиме в липні в м. Севастополі і Сімферополі, пропоную читачам «Кримської світлиці» інтерв'ю з Оленою Китастою, дружиною організатора і довголітнього художнього керівника згаданої капели Григорія Трохимовича Китастого.

Ця капела своїми концертами прославила українське кобзарське мистецтво майже на весь культурний світ. Її виступи у Європі і на американському континенті можна навіть порівняти з колишньою хоровою капелою, яка під керуванням композитора Олександра Кошиця урядом УНР була сформована для пропагандистського гастрольного турне по всьому світі.

1944 року мені довелося побувати на концерті капели у Відні. Фактично це була моя перша зустріч з мистецтвом бандуристів, виконавців високого класу. Незважаючи на складне становище бандуристів-біженців, їхню напаш тованість і тривожний моральний стан, виконавський рівень капели був гідний подиву. З короткої розмови з Григорієм Китастим, художнім керівником капели, я зрозумів, що він — всебічно професійно освічений музикант: бандурист, диригент і композитор.

Минулого року під час святкування 125-літнього ювілею «Просвіти», я зустрів у Києві дружину колишнього диригента пані Олену Китасту, яка радо погодилася дати інтерв'ю для читачів «Кримської світлиці». Мене цікавили перш за все біографічні дані Григорія Китастого.

— Григорій Китастий, — почала свою розповідь дружина митця, — народився в 1907 році у Кобеляках на Полтавщині в сім'ї незаможних міщан. Батько його, який завжди пишався своїм козацьким родом, для заробітків мандрував аж у чорноморські краї; у Маріуполі він освоїв кравецьке ремесло, і це потім позначилося на добробуті родини. Дітей було п'ятеро, крім Андрія, який став художником-малярем, всі три брати кохалися в музичному мистецтві.

— А де навчався Григорій?

— Спершу в Полтавському музичному технікумі, а потім у Київському музичному інституті імені М. Лисенка, де, крім бандури, вивчав гру на кларнеті і скрипці, бо вчився на хормейстерсько-капельмейстерському факультеті. Навіть у ті нелегкі роки життя його не спокусили форма лейтенанта, харчовий приділ, посада капельмейстера військового оркестру — він продовжував навчання композиції і вирішив працювати на ниві національного мистецтва.

Як син незаможних батьків Григорій отримував стипендію, коли навчався в музичному інституті. Крім того, він працював хористом Київської опери, а раніше в Полтаві був платним хористом православного соборного що пізніше для нього, як хорового диригента капели, мало велике значення.

Чи чули Ви з уст чоловіка якусь особливу пригоду капели бандуристів за часів радянської влади?

Григорій не раз з обуренням розповідав, як його і всіх членів Державної капели бандуристів УРСР приголомшив разючий контраст між зубожілим населенням України пишним, розкішним банкетом у Кремлі в присутності Сталіна. До речі, він розповідав, що на відміну від інших членів політбюро Сталін сприйняв виступи капели зовсім байдуже.

З огляду на те, що п. Олена вранці мала відлітати до США, вона порадила мені звернутися до її сина, Віктора Китастого, який допоможе познайомитися з документальними матеріалами про батька та діяльністю капели бандуристів під час німецької окупації на Україні та в Німеччині.

Після домовленості до «Американського будинку» в Києві, в якому Віктор Китастий директором, я приїхав заздалегідь. Серед гарячкової праці робітників, що саме закінчували роботи над оформленням виставочного залу, я запримітив стрункого, чорнявого красеня. Це був Віктор Китастий. Він прийняв мене доброзичливо, на моє прохання коротко розповів про долю Григорієвих братів.

Старший брат — художник Андрій, який також дуже цікавився музикою, залюбки грав на гітарі, загинув у Карпатах під час першої світової війни. Микола мав гострий музичний слух, гарний голос, співав у церковному та міському хорі. Пішов добровольцем в армію УНР. Під час голоду переїхав жити у Донбас. Перебування в армії УНР не минулося йому безкарно: в 1937 році, під час «єжовщини», його розстріляли.

Іван став професійним диригентом церковного хору. В період колективізації переїхав у Донбас до брата. 1935 року він за конкурсом здобув місце співака-бандуриста у Державній капелі бандуристів УРСР. З того часу його життєвий шлях нерозривно пов'язаний з капелою до переїзду капели у США. Іван став одним з тих «стовпів» на котрих трималася капела як національна одиниця. Його син Петро став дійсним членом капели ще 12-літнім хлопцем і перейшов з нею всі найтяжчі етапи. Сьогодні він — справжній майстер гри на бандурі.

З великим зацікавленням розглянув я друковані матеріали про історію та діяльністю капели бандуристів імені Т. Шевченка, видані у Детройті 1976 року. Там, зокрема, вміщено наведений нижче фрагмент з біографічної розповіді Григорія Китастого.

«Моїм великим щастям було, що мене прийняли тоді хористом до Київської опери. З одного боку, така праця давала мені можливість вивчати паперовий репертуар і взагалі театральну специфіку, а з другого боку — це дало мені певну матеріальну базу для прожиття і в якійсь мірі можливість допомогти батькам, що опинилися в біді. Це були роки загального голоду на Україні. Мене як бандуриста прилучали до різних «ударних бригад» і виряджали на села у найтяжчі 1932-33 роки. Наша «бригада» була сформована в основному з партійної організації Київської цукеркової фабрики, і лише я був з музінституту... Бригада складалася з 12 осіб. Не знаю, хто підбирав тих людей, але всі вони були єврейського або неукраїнського походження. Під їжджаючи до сільради, я зауважив на стіні хаотично написане оголошення, в якому повідомлялося про загальні сільські збори. Унизу оголошення була примітка: «На зборах виступатиме бандурист із Києва».

Настав вечір. У сільраді я застав бригаду та декілька осіб сільського начальства. Гасова лампа присвічувала порожні кути сільради. Селі немовби вимерло, на збори ніхто не йшов. За цілий вечір не чути було, щоб десь гавкнув собака, як то було раніше.

Особливо вразила студента Григорія зустріч з батьками.

Я вже вдома. Я ще порогу не переступив до хати, як старенька мати упала мені на груди. Її тіло здригалося від плачу, і я відчув, як материнські теплі сльози приторкалися до мого тіла. На ній не було видно голодової пухлятини. Лише висохла докраю, а на руках ще дужче повипиналися покручені жили. Батько стояв поруч і чекав, щоб і собі пригорнути сина. Сиве волосся звисало, на світлоголубі очі наплинала сірувата каламуть, від чого він часто кліпав повіками.

Так, кліпаючи, він стояв і старанно шукав якогось слова. І, врешті, вирвалось крізь сльози те перше слово:

— Сину, хліба! Чи привіз ти хліба?!

Я взяв його за руки, пригорнув. З-під холош босі ноги виглядали як дві великі черепахи.

— Так, тату! Привіз хліба, цукру і навіть оселедців маю.

— Кажеш, привіз? — ще недовірливо перепитав.

Валіза розкрилася на дві половини, де лежало вісім штук «комерційного» хліба. Батько став навколішки і почав його обнюхувати. Коли переконався, що то справжній хліб, перехрестився, поцілував і сказав до мами:

— Дивись, Оксано! Це справжній хліб, і пахне, як хліб! — і через усміхнені очі покотилися рясні сльози.

Мати, як завжди, — була стримана й побожно шептала молитву. Потім повернулась до образів і поклала широкий хрест на груди».

Роман НОВОСАД.

ЮНІ ТАЛАНТИ

14 червня у Ялті було відкрито міжнародний дитячий фестиваль. Музичне свято тривало цілий тиждень на Південному березі Криму. І подаруваю радість усім, хто побачив і почув чудові юні таланти, народжені не тільки на нашій землі, а й у сусідніх державах. Такі заходи зміцнюють дружбу між дітьми і дорослими. У Сімферополі фестиваль проходив в Українському музичному театрі. Програму «Юні таланти Криму» відкрив у повному складі симфонічний оркестр Кримської державної філармонії під керуванням народного артиста України Олексія Гуляницького.

У супроводі оркестру виступили всі учасники першого відділення, полонячи глядачів своєю майстерністю і талантом. Учень керченської дитячої музичної школи № 1, учасник кримських республіканських конкурсів «Юний віртуоз», «Чарівна свічка», одеського «Срібна нота» Роман Курилов виконав на скрипці «Інтродукцію і тарантелу» П. Сарасате. Ялтинка Діна Гуріна усіх здивувала своїм фортепіанним виконанням. Лауреат міжрегіонального конкурсу країн Середньої Азії і Казахстану Руслан Хайрулін виконав на трубі дуже складний «Концертний етюд» Гедіке.

Справжнім відкриттям фестивалю став виступ лауреата міжнародного конкурсу піаністів Володимира Крайнова — Гран прі, лауреата Всеукраїнського конкурсу імені Рахманінова і Кримського республіканського «Юний віртуоз», учня сьомого класу севастопольської дитячої музичної школи № 1 Ігоря Четуєва. Поза сумнівом, усі юнаки і дівчата, які виходили на сцену, талановиті. Це — хореографічний ялтинський колектив «Сюрприз» під керівництвом Лізи Маєвської, ансамбль «Усмішка» з Керчі. У своєму меншому складі цими днями програма фестивалю мандрує по всьому Криму.

На знімках: учениця 9-го класу з Білогірська Ельзара Баталова. Вона виконала «Пісню про Крим» Февзі Алієва; гості з Єнакієво Донецької області квартет «Орли» (зліва направо): Вадим Востриков, Сергій Авходєєв, Роман Єрмилов та Андрій Пимонов. У їхньому виконанні звучали українські і російські пісні. Вони учні металургійного технікуму; «ялтинський Робертіно» 10-річний Вася Саргсян зі своїм керівником — керівником дитячого ансамблю «Зачарування» Ларисою Савельєвою. Він виконав у супроводі оркестру італійську пісню «Санта-Лючія».

Текст і фото **Костянтина ДУДЧЕНКА.**

ДО УВАГИ ЧИТАЧІВ

В с. Роздольному відкрито кореспондентський пункт «Кримської світлиці», який обіймати ме своєю діяльністю Роздольненський і Чорноморський райони.

Свої пропозиції, зауваги, дописи можна адресувати завідуючий корпунктом п. Тетяні Успенській, тел. в Роздольному — 91-486.

ПАМ'ЯТНИК «ПРОСВІТІ»

На честь 125-річчя товариства «Просвіта», яке більшовицький режим зліквідував у 1939 році, у Львові відкрито пам'ятник. І збудовано його неподалік того місця, де колись було створено товариство. Загальна висота величного монументу із сірого граніту — 13 метрів. Його автор — 42-річний митець Василь Ярич.

ЛЬВІВСЬКІ ТРОЛЕЙБУСИ

Міська влада Львова виділяє ЛАЗу п'ять мільярдів карбованців за чотири нові тролейбуси. Відтепер Львівський автобусний завод випускатиме власні тролейбуси. З початку року їх виготовлено два, а до кінця року планується випустити сорок.

Ще 1993-го підприємство вирішило самостійно розробити і на базі кузова великого міського автобуса ЛАЗ-5252 поставити на серійне виробництво львівський тролейбус. Він вміщає 120, а в часи «пік» може перевозити й 180.

ДАМНИЦЯ

ВИПУСК 66-Й

Запрошуємо аматорів шашок ознайомитися з новими творами відомого майстра композиції М. М. ПУСТИННИКОВА з м. Тіхвіна Ленінградської області.

№ 1. Білі: дамка 13, прості 8, 11, 37, 39, 41, 42, 43; чорні: дамка 48, проста 1. Заставити дамку і просту. 2 (7А), 24, 2-19, 39-33, 31, 37, 47. А (6), 41-36, 11, 27, 16, 21, 31.

№ 2. Білі: дамки 15, 44, прості 10, 13, 14, 17, 38, 41, 48, 50; чорні: прості 5, 26, 35. Заставити дамку і просту. 22 (40А), 50-44, 31, 47, 41, 37. А (31), 36, 14-9, 8, 44, 42, 27, 37, 47.

№ 3. Білі: дамки 19, 20, 47, 48, прості 13, 14, 30, 32, 34, 46; чорні: дамки 2, 25, проста 16. Заставити дамку і просту. 19-23 (41А), 36, 34-29, 46-41, 27... А (37), 31, 26, 31, 46-41.

№ 4. Білі: дамки 15, 24, 28, прості 8, 10, 14, 18, 34, 40, 41, 44, 47, 50; чорні: прості 5, 36, 43, 45. Заставити дамку і три прості. 24-42 (49А), 9, 15-38, 48. А (48), 19, 42-33, 47-42, 40, 28, 37, 47.

В № 5 (на діаграмі) заставити просту.

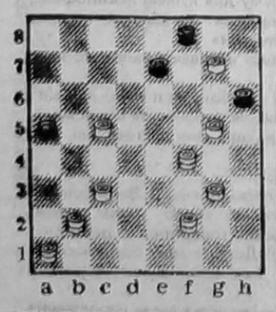

Організації потрібен оператор комп'ютерного набору. Довідки по телефону 298-559.

ЗАПРОШУЄМО ДО ЛІЦЕЮ

У Сімферополі на базі середньої школи № 21 функціонує українська школа-ліцей міжнародних відносин. Крім базової освіти, передбачене поглиблене вивчення двох іноземних мов, а також викладання спецдисциплін: основи політології, юриспруденції, соціології, маркетингу і менеджменту та ін.

Приймаються заяви в усі проліцейні класи (1—7), а також на I—II курси (8—9 кл.) ліцею. Мова навчання — українська. Проводиться також набір у групи (8—9 кл.) ліцею з російською мовою навчання.

Адреса школи: 333039, м. Сімферополь, вулиця Красноармійська, 166. Телефони: 27-89-83, 27-05-09.

Проїзд тролейбусом № 12, зупинка «Козлова», автобусом № 4 — зупинка «Красноармійська».

АДМІНІСТРАЦІЯ.

ПРАВЛІННЯ ВСЕКРИМСЬКОГО ТОВАРИСТВА «ПРОСВІТА» ІМ. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА ЗАПРОШУЄ ВСІХ БАЖАЮЧИХ ПРИДБАТИ *історичну, народознавчу, художню, духовну, дитячу літературу та ілюстраційний матеріал для обладнання кабінетів української мови та літератури, світлиць, стендів тощо.*

ПРИДБАТИ МОЖНА ЯК ГОТІВКОЮ, ТАК І ЗА ПЕРЕРАХУНКОМ.

Виставка і продаж здійснюються за адресою: м. Сімферополь, вул. Пушкіна, 8, кімната 17. Розрахунковий рахунок: 1609882 у Кримпромінвестбанку, м. Сімферополь, МФО 324430. Всекримське товариство «Просвіта» ім. Тараса Шевченка. Довідки по телефону: 25-51-92.

ЛАСКАВО ПРОСИМО ЗА ЦІКАВОЮ КНИЖКОЮ!

ПРАВЛІННЯ ТОВАРИСТВА «ПРОСВІТА».

ПРОГРАММА ТЕЛЕВИДЕНИЯ

Понедельник, 27 июня

УТ-1

9.00 УТН.
9.10 Пектораль.
9.35 "Москва... Конец тысячелетия".
10.40 Заключительный концерт благотворительного фестиваля.
11.50 "Война". 6 серия.
13.00 УТН.
13.10 Летящая звезда Зои Слободян.
15.40 "Все -- всем".
17.00 УТН.
17.10 "Улей".
17.35 Предвечерье.
18.35 В органном зале.
19.05 Мир поэзии.
19.25 Возвращение к себе.
19.40 Профессия -- Отчизну защищать.
20.00 УТН.
20.10 Ай Пи Киев.
20.15 Версия.
20.30 "Громада" представляет.
21.30 Советы телерадиорекламы.
21.35 Спокойной ночи, дети.
21.55 Ай Пи Киев.
22.00 УТН.
22.35 Советы телерадиорекламы.
22.40 Видеофильм "Синдром приобретенных дефицитов". 1 серия -- "Между двух орлов".
23.00 Ай Пи Киев.
23.05 Худ.фильм "Несравненная". 1 серия.
0.00 Деликатес-шоу.
0.50 УТН.

"Останкино"

15.00 Новости.
15.25 Предприниматель.
15.55 Деловой вестник.
16.10 Комикс-бум.
16.30 Новые имена.
17.00 Звездный час.
17.40 Телерадиокомпания "Мир".
18.00 Новости.
18.30 Лица российской политики. А. Чубайс.
18.45 Азбука собственника.
19.00 Час пик.
19.25 "Дикая Роза".
19.55 "Мы".
20.40 Спокойной ночи, малыши.
21.00 Новости.
21.45 Этот таинственный Майкл...
22.25 Закрытие международных фольклорных фестивалей.
23.55 Футбол. Боливия -- Испания.
1.55 Пресс-экспресс.

УТ-2, УТ-3, "Россия", Крым-ТВ

7.00 Вести.
7.20 Требуются...
7.30 Формула-730.
8.00 Время деловых людей.
8.30 Устами младенца.
9.00 Новости Эй-Би-Си.
9.25 Утренний концерт.
9.40 Обратный адрес.
10.10 "Городок".
10.35 Телегазета.
10.40 Крестьянский вопрос.
11.00 Вести.
16.00 Вести.
16.20 Бизнес в России.
16.50 Там-там новости.
17.05 Новая линия.
17.40 Видеотекст.
18.00 ТНК.
18.20 Крымское футбольное обозрение.
18.35 Студия "Деловой мир".
18.50 Христианская либеральная партия.
19.00 "ВИТА-ТВ".
21.30 Болгарские встречи.
21.50 "Карьера". "Леди".
22.45 Восточная Европа. Реформа времени.
23.10 Бескиды культуры.
23.30 СИТ-3.
23.40 Теннис. Уимблдонский турнир.
0.00 Окна.
0.30 Теннис.
1.00 Про-видео.
1.30 СИТ-3.

"Черноморская"

19.05 Мультфильмы.
19.30 Телегазета ТВ-7.
19.40 ПОНЕДЕЛЬНИК -- ДЕНЬ ТЯЖЕЛЫЙ. Худ.фильм "Палач".
21.20 Музыкальный микс.
22.00 Программа телеканала "РОССИЯ".

Вторник, 28 июня

УТ-1

9.00 УТН.
9.10 "Шануймося, друзі".
10.10 Мультфильм.
10.35 Кинопроба.
11.35 Доброго вам здоровья.
12.05 Ваш выход, артист. Богдан Бенюк.
13.00 УТН.
13.10 Худ.фильм "Несравненная". 1 серия.
14.05 "Вервиця".
15.40 "Все -- всем".
17.00 УТН.
17.10 Док.фильм "Открой себя".
17.50 Настольный теннис.
18.20 Музыка Ф.Шопена.
18.35 Не просители, а партнеры.
18.45 Художник Владимир Болдарев.
19.15 Музыкальная программа.
19.45 Финансовое обозрение.
20.00 УТН.
20.10 Ай Пи Киев.
20.15 Архивы... Люди... Судьбы...
21.00 Концерт.
21.30 ТНК.
22.00 УТН.
22.35 Советы телерадиорекламы.
22.40 "Синдром приобретенных дефицитов". 2 серия - "Слезами и кровью".
23.05 Ай Пи Киев.
23.10 "Несравненная". 2 серия.
0.05 "Останки".
0.35 "Встреча с неизвестным".
1.30 УТН.

"Останкино"

6.30 "Утро".
8.45 Обзор рынка недвижимости.
9.00 Новости.
9.20 Домисолька.
9.40 "Дикая Роза".
10.40 Мультфильм.
10.50 Теннис.
11.50 Пресс-экспресс.
12.00 Новости.
12.20 Что? Где? Когда?
15.00 Новости.
15.25 Предприниматель.
16.00 Дело.
16.10 "Война роботов". Мультсериал /США/.
16.40 Волшебная стрела.
17.00 440 герц.
17.40 Турция -- наш сосед.
18.00 Новости.
18.25 На конкурсе им. П.И.Чайковского.
18.40 Еще раз о приватизации.
19.00 Час пик.
19.25 "Дикая Роза".
19.55 Тема.
20.40 Спокойной ночи, малыши.
21.00 Новости.
21.45 Из первых рук.
21.55 Футбол. Ирландия -- Норвегия.
23.35 Программа "Х".
23.50 Новости.
23.55 Футбол. Россия -- Камерун.
1.55 Пресс-экспресс.

УТ-2, УТ-3, "Россия", Крым-ТВ

7.00 Вести.
7.20 Требуются...
7.30 Формула-730.
8.00 Время деловых людей.
8.30 Клуб "Желтая подводная лодка".
9.00 Новости Эй-Би-Си.
9.30 Поехали.
9.40 Футбол. Германия -- Корея.
10.35 Телегазета.
10.40 Крестьянский вопрос.
11.00 Вести.
16.00 Вести.
16.20 Мульти-пульти.
16.30 Там-там новости.
16.45 Уральский вариант.
17.30 М-трест.
17.40 Видеотекст.
18.00 ТНК.
18.20 Программа армянской редакции.
19.05 "Санта-Барбара", 336 серия.
19.55 "Парадоксы Пушкина".
20.25 Футбол. Италия -- Мексика.
22.35 "Наш городок".
0.05 "Играем джаз".
0.30 Теннис.
1.10 СИТ-3.
1.15 Про-видео.

"Черноморская"

19.05 "На пороге ночи" (9 часть).
19.30 Мультсериал "Назад в будущее".
19.55 Телегазета ТВ-7.
20.05 Авторская программа.
20.30 Музыкальный микс.
21.00 Худ.фильм "Обманутая".
22.45 "РОССИЯ".

Среда, 29 июня

УТ-1

9.00 УТН.
9.10 Финансовое обозрение.
9.25 "Свічадо".
10.10 "Пляма". Выпуски 1, 2, 3.
10.40 Звезды зарубежной эстрады.
11.50 Худ.фильм "Муж для мамы".
13.00 УТН.
13.10 "Несравненная". 2 серия.
14.05 "Вервиця".
15.40 "Все -- всем".
17.00 УТН.
17.10 К 400-летию со дня рождения Богдана Хмельницкого.
17.40 Поют братья Приймак.
18.10 Синтез.
18.30 Программа "Ку".
19.15 "Тайна любви".
19.45 Экономическое обозрение.
20.00 УТН.
20.10 Ай Пи Киев.
20.15 "Право".
21.00 Песни моего сердца.
21.20 Советы телерадиорекламы.
21.25 Мультфильм.
21.55 Ай Пи Киев.
22.00 УТН.
22.35 Советы телерадиорекламы.
22.40 "Синдром приобретенных дефицитов". 3 серия - "Война".
23.15 Ай Пи Киев.
23.20 Худ.фильм "Мираж". 1 серия.
0.30 Наедине со всеми.
1.30 УТН.

"Останкино"

6.30 "Утро".
8.45 Обзор рынка недвижимости.
9.00 Новости.
9.20 "Дикая Роза".
9.50 Теннис.
10.50 Футбол. Россия -- Камерун.
11.50 Пресс-экспресс.
12.00 Новости.
12.20 "Дживс и Вустер".
15.00 Новости.
15.25 Предприниматель.
16.10 "Война роботов".
16.40 Джэм.
17.10 Ответы.
17.40 Телерадиокомпания "Мир".
18.00 Новости.
18.25 Еще раз о приватизации.
18.30 Лица российской политики. В.Шумейко.
18.45 Технодром.
19.00 Час пик.
19.25 "Дикая Роза".
19.55 Кинопанорама.
20.40 Спокойной ночи, малыши.
21.00 Новости.
21.45 Монолог.
21.55 "Дорогой Горбачев". Худ.фильм /Италия/.
23.30 В гостях у М.Магомаева.
0.00 Новости.
0.05 Футбол. Марокко -- Голландия.
2.05 Пресс-экспресс.

УТ-2, "Россия", Крым-ТВ

7.00 Вести.
7.20 Требуются...
7.30 Формула-730.
8.00 Время деловых людей.
8.30 Доброе утро, Европа.
9.00 Новости Эй-Би-Си.
9.30 Утренний концерт.
9.45 "Санта-Барбара". 336 серия.
10.35 Телегазета.
10.40 Крестьянский вопрос.
11.00 Вести.
16.00 Вести.
16.20 Студия "Рост".
16.50 Там-там новости.
17.05 Дальний Восток.
17.50 Видеотекст.
18.05 ТНК (на крымскотатарском).
18.30 Мерабанъыз, балалар!
18.50 Религиозная программа.
19.10 Ана Юрт.
19.40 Концерт.
20.20 Поет Н.Матвиенко.
20.35 Футбол. Бразилия -- Швеция.
22.30 "Непобежденные".
23.00 Сессия ВС Украины.
0.00 Телеклуб деловых женщин.
0.35 Корабли уходят по-английски.

"Черноморская"

19.05 "На пороге ночи" (10 часть).
19.30 Мультфильмы.
19.55 Телегазета ТВ-7.
20.05 УНИКА)ТВ.
20.25 музыкальный микс.
21.00 Худ.фильм "Мой синьор".
23.05 "РОССИЯ".

Четверг, 30 июня

УТ-1

9.00 УТН.
9.10 "На пороге ада".
9.40 Музыкальный круиз.
10.15 Профессия -- Отчизну защищать.
10.35 Концерт.
11.50 Худ.фильм "Мираж". 1 серия.
13.00 УТН.
13.10 Спортивная программа.
15.40 "Все -- всем".
17.00 УТН.
17.10 Фестиваль военной песни.
17.55 Оранта.
18.25 Хозяином на земле.
18.55 Фильм-концерт.
19.15 Деловая Европа открывает Украину.
19.45 Финансовое обозрение.
20.00 УТН.
20.10 Ай Пи Киев.
20.15 Апельсиновая альтернатива.
20.45 Концерт.
21.15 Теннис.
21.35 Советы телерадиорекламы.
21.40 ТНК.
22.00 УТН.
22.35 Советы телерадиорекламы.
22.40 "Синдром приобретенных дефицитов". 4 серия - "Снова ли именем любви...".
23.25 Ай Пи Киев.
23.30 "Мираж". 2 серия.
0.40 "Гарт".
1.40 УТН.
1.50 Спорткурьер.

"Останкино"

6.30 "Утро".
8.45 Обзор рынка недвижимости.
9.00 Новости.
9.20 Посмотри, послушай.
9.40 "Дикая Роза".
10.10 В мире животных.
10.50 Теннис.
11.50 Пресс-экспресс.
12.00 Новости.
12.20 "Дживс и Вустер".
15.00 Новости.
15.25 Предприниматель.
15.55 Деловой вестник.
16.10 "Война роботов".
16.40 Мультитроллия.
17.00 ...До 16 и старше.
17.40 За кулисами.
18.00 Новости.
18.25 На конкурсе им. П.Чайковского.
18.45 Загадка "СБ".
19.00 Час пик.
19.25 "Дикая Роза".
19.55 В поисках утраченного. Г.Виноградов.
20.40 Спокойной ночи, малыши.
21.00 Новости.
21.45 Знак вопроса.
21.55 Лотто "Миллион".
22.25 "Мигранты". Худ.фильм.
0.15 Новости.
0.20 Максима.
0.50 Пресс-экспресс.

УТ-2, "Россия", Крым-ТВ

7.00 Вести.
7.20 Требуются...
7.30 Формула-730.
8.00 Время деловых людей.
8.30 Поехали.
8.40 Новости Эй-Би-Си.
9.10 Футбол. Бельгия -- Саудовская Аравия.
11.00 Вести.
16.00 Вести.
16.20 Студия "Рост".
16.50 Там-там новости.
17.05 Телегазета.
17.10 Сотвори добро...
17.45 Видеотекст.
18.00 ТНК.
18.20 Симферопольское СПТУ-1.
18.50 Мисс-94.
20.00 Крым-криминал-канал.
20.35 "Санта-Барбара". 337 серия.
21.25 "Стиль жизни в Греции".
22.25 КрымавтоГАЗсервис.
23.00 Сессия ВС Украины.
0.00 "Непобежденные".
0.35 Телефан.

"Черноморская"

19.05 "На пороге ночи" (11 часть).
19.30 Мультфильмы.
20.00 Телегазета ТВ-7.
20.10 Музыкальный микс.
21.00 Худ.фильм "Игрок".
23.05 "РОССИЯ".

Пятница, 1 июля

УТ-1

9.00 УТН.
9.10 Финансовое обозрение.
9.25 "Музыкальные диалоги".
10.20 Телефильм.
10.50 В.Сосюра.
11.50 "Мираж". 2 серия.
13.00 УТН.
13.10 "Гарт".
15.40 "Все -- всем".
17.00 УТН.
17.10 Фестиваль военной песни.
18.05 По ту сторону свободы.
18.20 Мультфильмы.
18.40 Мелодии Испании.
19.00 "Украинский политический роман".
19.45 Деловые ведомости.
20.00 УТН.
20.10 Ай Пи Киев.
20.15 С кинокамерой по миру.
20.30 Чтобы песня звучала.
21.25 Общественное мнение.
21.35 Советы телерадиорекламы.
21.40 ТНК.
22.00 УТН.
22.35 Советы телерадиорекламы.
22.40 Вопросы приватизации.
23.00 Ай Пи Киев.
23.05 "Мираж". 3 серия.
0.10 Арт-майдан.
1.15 УТН.
1.25 Спорткурьер.

"Останкино"

6.30 "Утро".
8.45 Новый старт.
9.00 Новости.
9.20 "Сорока".
9.40 "Горячев и другие". 32 серия.
10.10 Огород круглый год.
10.45 Уимблдонский турнир. Полуфинал.
11.45 Пресс-экспресс.
12.00 Новости.
12.25 "Дживс и Вустер".
15.00 Новости.
15.25 Предприниматель.
15.55 Бизнес-класс.
16.10 Фильм -- детям. "Домино".
17.05 Футбол. Аргентина -- Болгария.
19.15 "Горячев и другие". 32 серия.
19.50 Поле чудес.
20.40 Спокойной ночи, малыши.
21.00 Новости.
21.45 Закрытие и концерт лауреатов X Международного конкурса им. П. И. Чайковского.
0.00 Новости.
0.10 Мгновения большого футбола.
0.30 "Ден Огаст". 9 серия.
1.20 Пресс-экспресс.

УТ-2, УТ-3, "Россия", Крым-ТВ

7.00 Вести.
7.20 Требуются...
7.30 Формула-730.
8.00 Время деловых людей.
8.30 Поехали.
8.40 Новости Эй-Би-Си.
9.10 Футбол. Греция -- Нигерия.
11.00 Вести.
11.10 "Санта-Барбара". 337 серия.
16.00 Вести.
16.20 "Один день в сельской школе".
16.50 Всепобеждающий голос верующего.
17.20 Новая линия.
17.40 Видеотекст.
18.00 ТНК.
18.20 Программа немецкой редакции.
18.50 Мультфильм.
19.00 Парламентский вестник.
20.00 "Крымский вопрос".
20.45 Абзац.
21.00 Худ.фильм.
22.40 Виннер-после.
23.00 Сессия ВС Украины.
0.00 СИТ-3.
0.10 Теннис.
1.10 Про-видео.
1.40 СИТ-3.

"Черноморская"

19.05 "На пороге ночи" (12 часть).
19.30 Мультфильмы.
20.00 Телегазета ТВ-7.
20.10 Худ.фильм "Отчаяние".
22.00 "РОССИЯ".

Суббота, 2 июля

УТ-1

9.00 УТН.
9.10 Ритмическая гимнастика.
9.30 Юные музыканты Украины.
10.25 Телетехнотека.
10.40 Родной язык.
10.55 "І слово вироста з любові..."
11.25 Доброго вам здоровья.
11.55 "Мираж". 3 серия.
13.00 Крымская фиеста Нины Шестаковой.
13.20 Обозрение "Жиллетт".
13.50 "Улыбка".
14.05 Худ.фильм "Вундеркинд".
15.30 Благая весть с Риком Реннером.
16.00 УТН.
16.10 Кинопремьеры июля.
16.40 Мультфильм.
16.50 Худ.фильм "Семнадцать мгновений весны". 1 серия.
18.00 Солнечные кларнеты.
19.15 Наш круг.
20.00 УТН.
20.10 Ай Пи Киев.
20.15 Хроника МВД.
20.30 Артистическое казино.
21.10 Окно в Америку.
21.40 Спокойной ночи, дети.
21.55 Ай Пи Киев.
22.00 УТН.
22.35 Художественная панорама.
23.00 Ай Пи Киев.
23.05 Худ.фильм "Шкура".
0.25 Нон-стоп рандеву.
1.25 УТН.

"Останкино"

7.30 Субботнее утро делового человека.
8.15 Теннис.
8.45 Православная проповедь митрополита Кирилла.
9.00 Зов джунглей.
9.30 Телераднокомпания "Мир".
11.00 Утренняя почта.
11.30 Медицина для тебя.
12.00 Новости культуры.
12.10 "Смак".
12.25 Я -- женщина.
12.55 Худ.фильм "Два Федора".
14.20 Телескоп.
15.00 Новости.
15.20 Энергетическая система СНГ.
15.50 "Кэтвизл". 4 серия.
16.15 Поет О.Молодцова.
16.25 Шиханский узел.
17.05 Мультфильм.
17.15 В мире животных.
17.55 Брейн-ринг.
18.50 До и после.
19.45 Худ.фильм "Бьюлаленд" /США/. 2 серия.
20.40 Спокойной ночи, малыши.
21.00 Новости плюс.
21.45 "Комиссар". 4 серия.
22.40 Футбол. Чемпионат мира. 1/8 финала.
0.45 Новости.
1.00 Уимблдонский турнир. Полуфинал.

УТ-2, УТ-3, "Россия", Крым-ТВ

8.00 Вести.
8.25 Студия "Рост".
8.55 Сказки для родителей.
9.25 Парламентская неделя.
9.55 Пилигрим.
10.40 "Творчество счастливых снов".
11.10 Телеэрудит.
11.15 Как жить будем?
12.05 "Единственная". Худ.фильм.
13.40 Крестьянский вопрос.
14.00 Вести.
14.20 "О тех, кого помним и любим...". Борис Бабочкин.
15.20 Сигнальный экземпляр.
15.30 Изабель.
16.15 Репортер.
16.30 Мультфильмы.
17.00 Теннис.
17.40 Видеотекст.
17.55 Встреча с прессой.
19.00 Студия "СВ" представляет.
19.10 "Выше крыши".
19.30 "ТрибуналЪ".
20.00 Бизнес-класс.
20.40 Худ.фильм.
22.15 Проблема СПИДа.
22.45 "Приват-ТВ".
23.30 СИТ-3.
23.40 Вечерние развлечения для взрослых.
0.10 Сегодня на сегодня.
0.25 Футбол. Чемпионат мира. 1/8 финала.

"Черноморская"

19.05 ДЕТСКИЙ МИР. Худ.фильм "Проделки инопланетянина".
20.30 "Скворечник".
21.00 Худ.фильм "Птица разлуки".
22.30 "РОССИЯ".

Воскресенье, 3 июля

УТ-1

9.00 УТН.
9.10 Ритмическая гимнастика.
9.30 В воскресенье утром.
10.30 Живое слово.
11.05 Служу народу Украины.
11.55 Для маленькой компании.
12.40 Пектораль.
13.00 Класс-юниор-бизнес.
14.00 Театр и время.
15.00 Желаем счастья.
16.00 УТН.
16.10 Село и люди.
16.55 Фильм-концерт.
17.20 "Семнадцать мгновений весны". 2 серия.
18.30 Елена Камбурова.
19.15 "Свічадо".
20.00 УТН.
20.20 Ай Пи Киев.
20.25 Инструментальная музыка.
20.35 Док.фильм "Жизнь и смерть Лаврентия Берии".
21.25 Мультфильм.
21.55 Ай Пи Киев.
22.00 УТН.
22.35 Мультфильм "Двенадцатая ночь".
23.00 Без протокола.
23.30 Худ.фильм "Одинокая женщина желает познакомиться".
0.55 И снова вместе.
1.40 УТН.

"Останкино"

7.45 Утренняя разминка.
8.00 Час силы духа.
9.00 Марафон-15.
9.30 С утра пораньше.
10.00 Полигон.
10.30 Спортлото.
10.45 Пока все дома.
11.15 Утренняя звезда.
12.05 Уимблдонский турнир. Финал.
12.45 "Контрольная для взрослых". Фильм 5.
13.30 Вагон 03.
14.00 "Пиф и Геркулес".
14.10 "Подводная одиссея команды Кусто".
15.00 Новости.
15.20 Диалог в прямом эфире.
16.00 Партнерство -- бизнес для России.
16.30 Шпаргалка.
16.35 Променад в Мариинском.
17.25 Клуб путешественников.
18.15 Живое дерево ремесел.
18.20 Новости.
18.30 Телепоция.
18.45 "Кот Феликс", "Настоящие охотники за привидениями".
19.35 Бомонд.
20.00 Пьер Ришар в кинокомедии "Манжкпу".
22.00 "Воскресенье".
22.50 Спортивный ник-энд.
23.10 Любовь с первого взгляда.
0.00 Новости.
0.05 Уимблдонский турнир. Финал.

УТ-2, УТ-3, "Россия", Крым-ТВ

8.00 Вести.
8.25 Мульти-пульти.
8.45 Студия "Рост".
9.15 "Завтрак для чемпионов".
9.45 Лучшие игры НБА.
10.45 Художник Олег Толстой.
11.00 Аты-баты...
11.30 Де-факто.
12.00 Киномарафон. "История смешного".
13.40 Крестьянский вопрос.
14.00 Вести.
14.20 Не вырубить...
14.35 Шаги Победы.
15.50 "Формула-1".
16.25 Видеотекст.
16.40 "Ваш уют".
19.10 "Джокер".
21.40 Футбол. Чемпионат мира. 1/8 финала.
22.55 "Сеньорита". 119, 120 серии.
23.55 СИТ-3.
0.05 Капитан-видео.
0.25 Футбол. 1/8 финала.
1.25 Футбол. 1/8 финала.

"Черноморская"

19.05 ДЕТСКИЙ МИР. Худ.фильм "Машина времени".
20.45 "Музыка и хлам".
21.45 Худ.фильм "Ночные забавы".
23.20 "РОССИЯ".

ДО УВАГИ ПІДПРИЄМЦІВ, КЕРІВНИКІВ ПІДПРИЄМСТВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ

Якщо ви бажаєте організувати продуктивну рекламу своєї справи, звертайтеся до «Кримської світлиці». Наш часопис розповсюджується по всій Україні, його читають у США, Канаді, Австралії, Аргентині, Німеччині.

Вартість реклами у «Кримській світлиці» значно нижча, ніж у інших газетах. Запрошуємо ділових людей до співпраці.

Телефон для довідок: 298-559.

Засновники: Всеукраїнське товариство «Просвіта» імені Тараса Шевченка, Кримська організація Спілки письменників України, трудовий колектив редакції.

Наш розрахунковий рахунок № 609217 у Сімферопольському філіалі Укрбанку «Відродження», МФО 324861.

Редакція не завжди поділяє думки авторів публікацій, відповідальність за достовірність фактів, цифрових та статистичних даних несуть автори.
Рукописи не рецензуються і не повертаються.
Редакція застерігає собі право скорочувати статті і виправляти мову.

Реєстраційне свідоцтво КП № 844, видане Держкомпреси України 7.10.92 р. індекс 30553.
Тел. редакції: 29-86-59 (факс), 29-85-59, 24-61-26.

Адреса редакції: м. Сімферополь, вул. Київська, 76, 4-й поверх, кімн. 410.
Листи просимо надсилати за адресою: 333034, м. Сімферополь-34, пошт. скринька № 972.

Головний редактор Олександр КУЛИК.